

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Mladi prevzemniki zavarovanje, preprečevanje škode...

KGZS Zavod Maribor

Miša PUŠENJAK

Zlatka GUTMAN KOBAL

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

PREPREČEVANJE IZGUBE PRIDELKA, NASTANKA ŠKODE, ZAŠČITA PRED ŠKODO

KLIMAKLIMATSKE SPREMEMBE

- **TOČE Z NEURJI**
- **SUŠE**
- **MOČE**
- **POZEBE (zimske in spomladanske)**
- **VEČJA GOSPODARSKA ŠKODA ZARADI BOLEZNI IN ŠKODLJIVCEV**

JSKS KGZS aktivno sodeluje:

- analiza in ocenjevanje škod po pozebah in toči ter suši sadovnjakov 2016 in 2017 po regijah - sodelovanje pri oblikovanju interventnega zakona
- predlog dopolnitev PRP 2016 - 2020
- ogled dobrih domačih in tujih praks nasadov opremljenih z namakalnimi in oroševalnimi sistemi za zaščito pred sušo in spomladansko pozebo
- izobraževanje svetovalcev JSKS na posvetu JSKS v Laškem 21. in 22. novembra 2017
- Izobraževanje sadjarjev na 13. Lombergarjev sadjarski posvet z mednarodno udeležbo 8. decembra 2017 v Pesnici pri Mariboru
- tehnološka navodila za zaščito sadovnjakov pred spomladansko pozebo
- 35 let opažanja klimatskih sprememb pri svetovanju v sadjarstvu, specialistke za sadjarstvo, mag. Zlatka Gutman Kobal, KGZ Maribor

35 letne analize vpliva vremenskih razmer v pridelavi jabolk

Spremembe klime so opazne pri:

- Temperaturi (dvig temperatura, manjša temperaturna nihanja, povečanje globalnega sevanja, več sončnih ur, povišanje relativne zračne vlage, več ekstremov (toče, neurja, suša, moča...)
- V zraku in tleh na vseh nadmorskih višinah
- Pri padavinah
- Pri boleznih in škodljivcih
- V kakovosti jabolk

Spremembe letnih temperatur:

- Minimalno povečanje letnih temperatur
- Povečanje srednjih temperatur poleti
- Ni zaznaven dvig srednjih temperatur

Blage zimske temperature vzpodbujajo razvoj bolezni in škodljivcev:

- Bakterijskih bolezni (jablan)
- Mikoplazm (metličavost)
- Raka
- Majski hrošč
- Krvave uši
- Utrujenost tal (patogeni organizimi se hitro širijo)

Več insektov zaradi višjih minimalnih temperatur spomladi:

- Cikade kot vektorji za mikoplazme
- Listne uši, prenašalci mikoplazem (metličavost)
- Jabolčni zavijač (tri generacije)

Največje spremembe v zadnjih 50 – ih letih:

- Zmanjševanje temperaturnih nihanj
- Zgodnješe cvetenje za 10 – 13 dni
- Na višjih legah večja nevarnost zimskih in spomladanskih pozeb
- V nasadih jablan v ravninskih legah večja nevarnost mrežavosti plodov

Temperaturna nihanja spomladi se zmanjšujejo:

- Višje nočne temperature
- Hitrejša razgradnja giberelinov v plodu
- Krajša faza delitve celic
- Manjše število celic na cm^3 v mesu ploda
- Manjša trdota jabolk
- Okrogla do ploščata oblika
- Debelejši plodovi

Vpliv daljšega razvoja GA 4-7 :

- Manjša mrežavost plodov
- Višja oblika plodov ($V:\bar{S} > 1$)
- Večja gostota celic v mesu
- Višje penetrometerske vrednosti
- Boljši rodni nastavek v prihodnjem letu

Višja temperatura tal vzpodbuja:

- Zapoznel zaključek vegetacije
- Nedozorel les
- Poškodbe zaradi zime na krošnji
- Poškodbe suše zaradi nepopolnega odpadanja listja
- Večja rast korenin
- Bujnejša rast poganjkov (še posebej pod mrežo)

Povečano je globalno sevanje in število sončnih ur ter spremenjen spekter svetlobe. Povečan delež UV-B svetlobe v spektru pa povzroči:

- Sončne ožige v sadovnjakih
- Mrežavost plodov občutljivejših sort jabolk
- Zvijanje listov
- Listni ožigi (ozon pri tleh???)
- Večje izhlapevanje, več energije v atmosfero (neurja, nevihte...)
- Intenzivnejša fotosinteza
- Večja regulacija pridelkov na površino (zelo veliko ali nič)

Manjša temperaturna nihanja jeseni:

- višje nočne temperature
- večja intenzivnost dihanja-staranja jabolk vseh sort
- hitrejši razkroj klorofila (bolj svetlo zelena barva)
- večja porazdelitev etilena (verižna reakcija)
- hitrejši padec trdote
- hitrejša razgradnja kislin in arome
- slabši razvoj barve
- manjša obiralna okna
- pospešen proces zorenja
- slabša obstojnost jabolk po obiranju v hladilnicah in kasneje na policah

Spremeni trdoto plodov-jabolk:

- Manjša temperaturna nihanja med dnevom in nočjo (manj kot 10^0 C) jeseni pred obiranjem ovirajo proces dozorevanja in zmanjšujejo trdoto plodov bikolornih-dvobarvnih plodov
- Rdeči kloni jabolk
- Odbojne folije

Vpliv dviga temperature tal:

- dolga vegetacija jablan- lahko do sredine koledarske zime in dlje
- nedozorel les ob zimskih in zgodnjih spomladanskih pozebah
- zimske poškodbe na krošnjah dreves
- poškodbe zaradi suše, nepopolno odpadanje listja (sorta ELSTAR)
- pospešena rast korenin tudi v blagih zimah, ko tla ne zmrznejo
- bujnejša rast jablanovih nasadov-najbolj pri mrežah in pri prenizkih gostotah-število dreves/ha
- pospešena mineralizacija dušika
- boljša preskrbljenost cvetov z dušikom
- večja utrujenost tal
- pospešen metabolizem gliv in nematod

Padavine:

- Letne povprečne padavine so v zadnjih 50-ih letih skoraj enake, malo v porastu
- Manj padavine je pozimi
- Več padavin je jeseni
- Občutno se je povečano število dni brez, oziroma z manj padavinami (<10/d mm)
- Občutno se je povečano število dni z več padavinami (>30/d mm)

Dvig lokalnih padavin:

- Zaradi segrevanja Sredozemlja izhlapi več vode v atmosfero
- Nevihte so na južni strani Alp zmeraj pogostejše in bolj rušilne

Povečanje glivičnih bolezni:

- Povečan napad alternarie v zadnjih 5-ih letih
- Več infekcij škrlupa
- Več rakastih obolenj zaradi vlažne in mile zime
- Več črne poletne gnilobe

Voda:

- ledena odeja ledenikov, ki posredno napajajo naše reke se z veliko hitrostjo (letno za 1m)
- konkurenca energetske rabe vodnih virov se bo še povečala
- močno deževje ne koristi sadnemu drevju
- izhlapevanje se povečuje
- namakanje 300 – 600 mm (=300 – 600 m³/ha) je čedalje bolj pod vprašajem
- preskrbljenost s pitno vodo se zmanjšuje (stoletni vodnjaki izginjajo)
- nujne bodo metode varčevanja z vodo tudi v kmetijstvu
- sajenje sadnih rastlin z manjšimi potrebami po vodi (nižji hektarski pridelki)

Tradicionalne in nove sadne vrste imajo na višje ležečih površinah v Sloveniji perspektivo:

- jabolane in hruške do nadmorska višine 600 m
- češnje-izven sezonski pridelki
- marelice – višji in redni pridelki
- manjša možnost spomladanskih pozeb zaradi kasnejšega odganjanja, milejše zime

Povzetek:

- Hitrejše cvetenje jablan vseh sort, zgodnjih in poznih 6 – 10 dni
- Boljša oplodnja, hitrejša rast nitk cvetnega prahu, tudi brez oplodnje (veliko plodov brez pečk-partenokarpni plodovi)
- Debelejši plodovi zaradi višjih temperatur v fazi delitve celic, večji delež predebelih in mehkejših plodov
- Slabša obarvanost plodov zaradi višjih temperatur in manjkajočih nihanj med dnevom in nočjo, tik pred zorenjem
- Slabša polična sposobnost (obstojnost) zaradi hitrejšega znižanja trdote in kislin

Zaključek:

- Prevladujejo prednosti na višjih legah (> 350 m)
- Kakovost jabolk zelo odvisna od vremenskih razmer v letu pridelave, istočasno pa mnogo bolj od lege in nadmorske višine
- Nujna bo izbira sort z zorenjem v pozni jeseni z večjo vsebnostjo GA4 in nižjim deležem etilena ter boljšo barvo (rdeči kloni)
- Organizacijo obiranja prilagoditi ožjim obiralnim oknom
- Škode zaradi bolezni in škodljivcev zahtevajo poleg novih odpornih sort in podlag tudi tehnologije v zaščiti s FFS in obdelavi tal
- Vodni viri omejeni (kapljično namakanje, zadrževalniki vode...)
- Pogostejše ekstremne vremenske razmere (ključna rajonizacija)

ZAŠČITA PRED POZEBAMI

- v najkrajšem možnem času pridobiti vsa potrebna teoretična in praktična znanja za učinkovito pridelavo domačega sadja v neugodnih vremenskih razmerah
- pomoč sadjarjem pri pridobivanju potrebnih vodnih dovoljenj in načrtovanju tehnik namakanja ter protislanske zaščite
- v Sloveniji vzpostaviti skupen sistem zbiranja podatkov potrebnih za izdelavo lastnih modelov napovedi škod po pozebi, suši in toči z neurji
- izdelava tehnoloških navodil pridelave posamezne sadne vrste, prilagojene neugodnim vremenskim razmeram

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA
mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pogostnost pojavljanja negativnih temperatur v spomladanskih mesecih

- Na osnovi podatkov dveh meteoroloških postaj (Bilje, Letališče Edvarda Rusjana Maribor) so bili narejeni izračuni pogostnosti pojavljanja negativnih najnižjih dnevni temperatur in tudi razlik v temperaturi na 2 m višine in 5 cm višine in izračuni (interpolacija) temperature na 0,5 m višine, kjer se pojavljajo prve ogrodne in rodne veje v sodobnih sadovnjakih.

- Začetek cvetenja opazovanih sadnih vrst se po letu 1987 začneja vsako desetletje nekaj dni prej v primerjavi s cvetenjem v petdesetih letih prejšnjega stoletja in sicer jabolane 2 dni, hruške 4 do 5 dni in češnje več kot 3 dni prej na desetletje. (Žust).
- Cvetenje postaja zgodnejše zaradi višjih temperatur zraka, ki so posledica klimatskih sprememb. Če se bo ozračje v marcu in aprilu ogrelo za povprečno 1 °C, lahko pričakujemo za 4 do 10 dni zgodnejše cvetenje in posledica tega bo še pogostejše pojavljanje spomladanskih pozeb.
- Glede na to, da so bile v letu 2017 v marcu in aprilu do ohladitve za 3 do 4 °C višje povprečne temperature, je zelo možno, da se bodo temperature dvignile tudi za več kot 1 °C. (Žust)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

28 04 2016

Razvojni stadij po Fleckingerju	jablane prenesejo do °C	začetek oroševanja pri °C mokrega termometra
C	- 10	- 4
D	- 8	- 3
E2	- 5	- 2
F	- 3	- 0,5
F2	- 1	0

Obdobje	Bilje		Maribor	
	1992-2017 26 let	%	1998-2017 19 let	%
Število dni z min. temp. pod 0°C	20	3	46	6
Število let z min. temp. pod 0°C	10	38	16	84
Število dni z min. temp. pod -1°C	13	2	28	4
Število let z min. temp. pod -1°C	7	27	14	74

DATUM LOKACIJA	25./26.april		Min.T. (v ° C)	27/28. april		Min.T. (v ° C)
	Čas, ko je T < 0° C			Čas, ko je T < 0° C		
Godemarci	21 ⁰⁰	6 ⁰⁰	- 3,6	03 ⁰⁰	04 ³⁰	- 0,7
BTŠ MB	22 ⁰⁰	6 ³⁰	- 3,7			
Ritoznoj				12 ³⁰ (27.4)	10 ⁰⁰ _(28.4)	- 5,8
Savci	23 ⁰⁰	6 ⁰⁰	- 2,8			
Svečina	23 ³⁰	6 ³⁰	- 3,0	16 ³⁰ _(27.4)	6 ⁴⁵ _(28.4)	- 2,1
Zimica	22 ³⁰	6 ⁰⁰	- 3,4	18 ³⁰	5 ³⁰	- 0,3

Preglednica 2: Prikaz minimalnih Temp. zraka v noči od 20./21.4.2017

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Prikaz minimalnih temperatur zraka v noči od 20./21. 04. 2017 na ADCON merilnih postajah

LOKACIJE nasadov jablan celjske in podravske regije	Min.T. (v °C)
Godemarci	- 4,76
Kasaze	- 3,47
BTŠ	- 4,91
Pesnica	- 4,13
Pohorski dvor	- 3,12
Savci	- 4,76
Selnica	- 3,82
Slom	- 4,97
Sl.Konjice	- 2,91

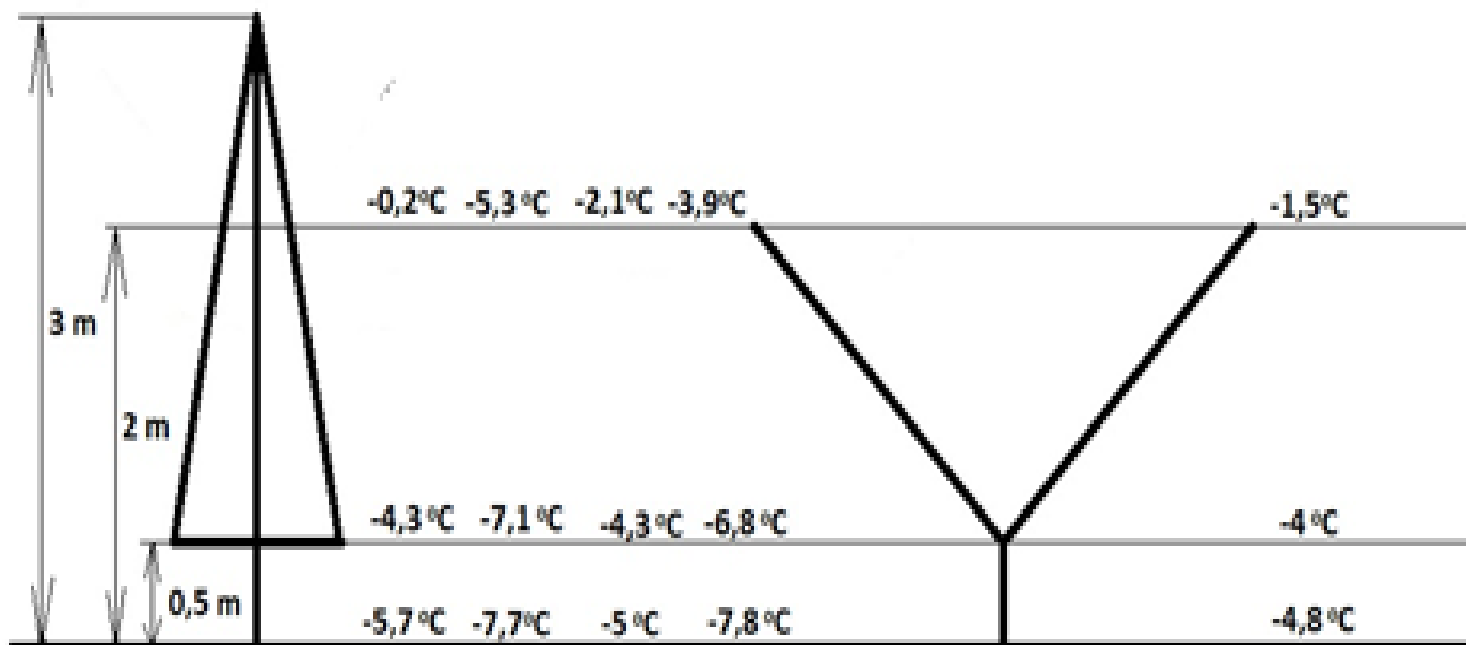
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

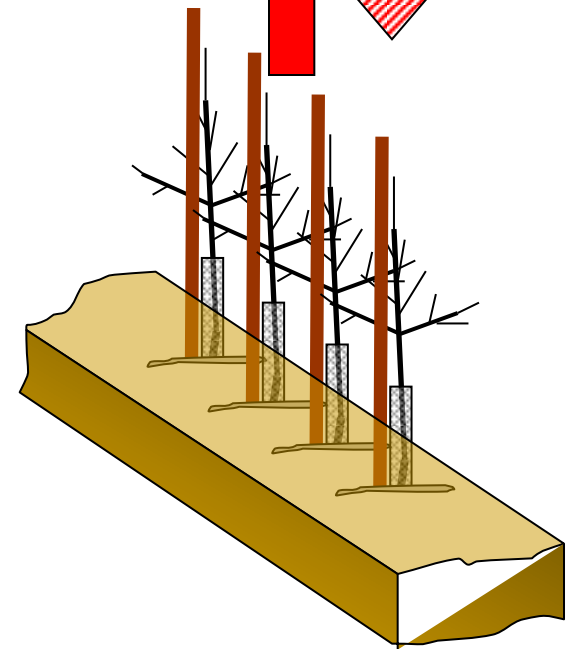
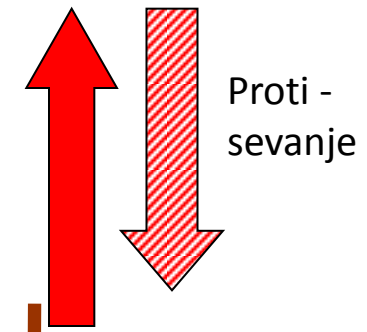
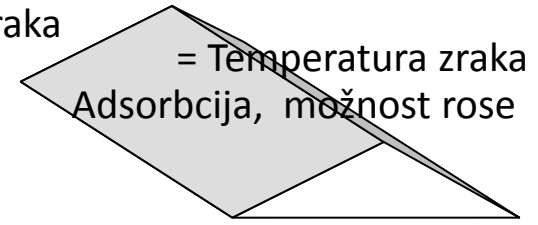
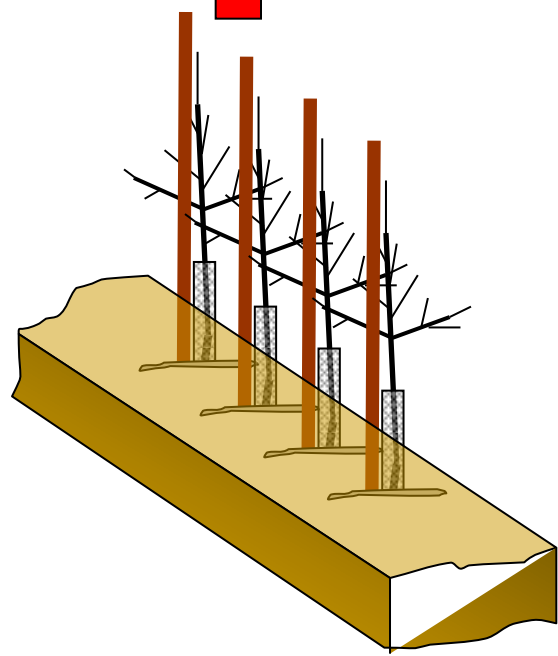
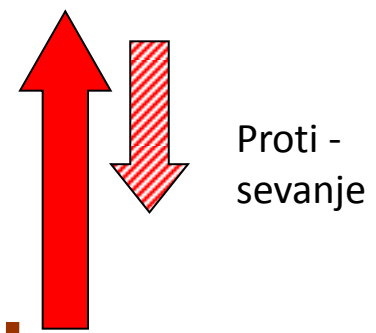
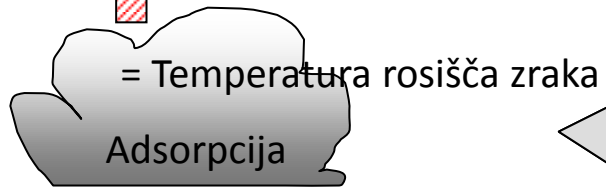
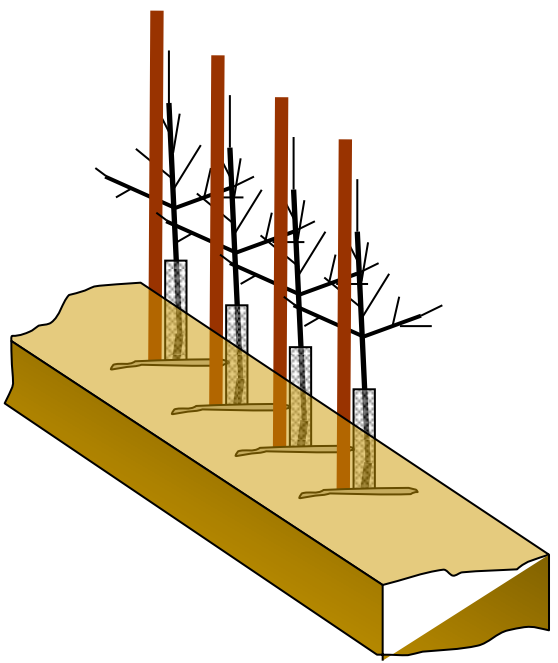

NAMLADIK KMETIK
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Jasno nebo

Zaščita proti pozebi s klasičnim oroševanjem nad krošnjami dreves in nad mrežo

- Oroševanje proti pozebi je način zaščite, pri katerem se celoten nasad pokrije z umetnim dežjem. Zaščita je zasnovana na fizikalnem pojavu, da voda ob zmrzovanju oddaja toploto, in sicer vsak kg vode 335 kJ (80 kcal), ob ohlajanju pa odda vsak kg 4,2 kJ (1kcal)/°C. S stalnim dodajanjem vode, ki zmrzuje, se sprošča toliko toplote, da temperatura ledu ne pade pod 0 C oz. -0,5 C in tako ostanejo plodiči ali plodnice, ki so pokriti z ledom, nepoškodovani. Vodo je potrebno dodajati brez prekinitve, dokler ne preneha zmrzovanje in se temperatura ledu ne more več spustiti pod ničlo. Sistem oroševanja nasadov proti pozebi se je v Evropi prvič uporabil že pred 50 leti, v Ameriki pred več kot 50 leti, pri nas pa pred nekaj več kot 20 leti (Miren – nasad hrušk).

- že nekaj dni pred nevarnostjo pozebe je treba preveriti delovanje celotnega sistema in očistiti šobe na razpršilcih. Sistem bo zanesljivo deloval šele po nekaj urah obratovanja.
- za učinkovito zaščito je zelo pomemben začetek oroševanja. Z oroševanjem začnemo od faze polnega cvetenja naprej, ko se temperatura mokrega termometra na 50 cm višine spusti na 0 C oz. na + 0,5 C za občutljive sadne vrste. V odvisnosti od zračne vlage je treba začeti z oroševanjem kar nekaj stopinj nad kritično temperaturo (preglednica 3). Na začetku oroševanja pride do padca temperature zaradi izhlapevanja vode pri nizki zračni vlažnosti za dve ali več stopinj Celzija in če začnemo v cvetenju oroševati prepozno (pri 0 °C suhega termometra), že nastanejo poškodbe semenskih zasnov.

00¹⁾

zim.mirovanje

52

brstenje

53

zeleni vršički
(-7°C)

54

mišje uho
(-5,5°C)

55

zeleni popek (-4°C)

57

rdeči popek (-2°C)

59

balon stadij (-2°C)

60

zač. cvetenja (-0,5°C)

65

polno cvetenje (0°C)

66

odcvetanje (0°C)

71

plod. > 10mm (0°C)

72

plodiči > 20 mm (0°C)

74

T-stadij (0°C)

Čas vklopa oroševanja

(kritične temperature za rastlino)

Oroševalni sistem moramo vklopiti preden temperatura vlažnega termometra preseže kritično temperaturo za rastline!

- ✓ Meritve suhega in mokrega umerjenega živosrebrnega termometra na višini ca. 70 cm
- ✓ Možnost določanja točke rosišča s pomočjo psihrometra

Definicija:

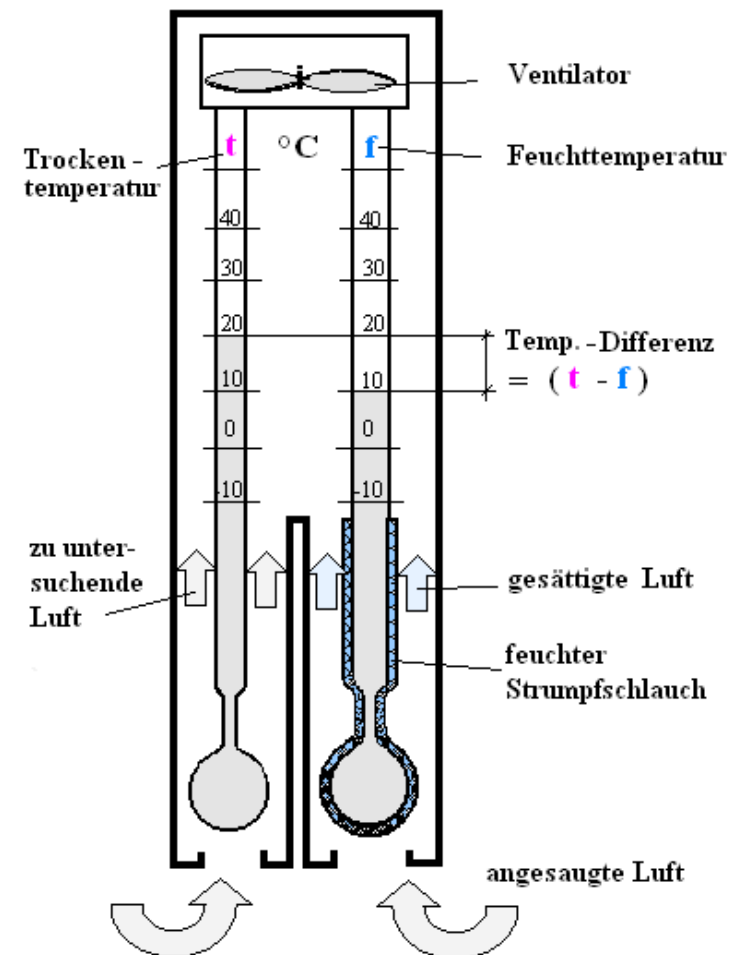
Temperatura suhega termometra: temperatura atmosfere pri tleh (temperatura zraka), ki ni odvisna on sončnega sevanja in temp. tal in sevanja tal.

Temperatura mokrega termometra: Je najnižja temperatura, ki jo dosežemo z izhlapevanjem.

Rosišče: Temperatura, pri kateri kondenzira vodna para v zraku.

Rosišče lahko izpeljemo iz suhega in mokrega termometra (Tabela, HX-Diagramm)

Psychrometer

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

do -5°C	ca. 3,0mm/h	3,5mm/h
do -6°C	ca. 3,5mm/h	4,0mm/h
do -7°C	ca. 4,0mm/h	4,5mm/h
do -8°C	ca. 4,5mm/h	5,0mm/h
do -9°C	ca. 5,0mm/h	5,5mm/h
temperatura	večje oroševalne enote	manjše oroševalne enote

Zahtevana količina vode pri oroševanju (mm/h) v odvisnosti od temperature (°C) pozebe

Kakovost vode:

Vsebnost železa max. 3-4-mg/l,

Vsebnost soli max. 1g NaCl/l

- V praksi počakamo, nastop otoplitve t.j., ko se led prične mehčati (postaja mlečen).
- Oroševalni sistem izklopimo, ko temperaturo mokrega termometra prekorači kritično temperaturo za rastlino!

PREDNOSTI

- + najboljša učinkovitost pri močnih radiacijaskih pozebah
- + naravi prijazno in tiho delovanje
- + ni ročnega dela
- + pravočasno dodajanje gnojil
- + alternativna metoda za varstvo rastlin
- + dolga življenjska doba

SLABOSTI

- slabša učinkovitost v vetrovnem vremenu
- potrebno strokovno znanje pri postavitvi sistema
- potrebne velike količine vode
- nevarnost erozije tal
- prekomerna količina vode – zadušitev korenin na težjih tleh v ravnini
- prekomerno izpiranje hranil
- lom vej pod ledom

OROŠEVANJE Z MIKORAZPRŠILCI

PREDNOSTI

- + manjša poraba vode
- + manjša erozija tal
- + manjši potrebni pritiski
- + kompenzacijski mikrorazpršilci
- + ustvarjanje drugačne mikroklima
- + ob izpadu posameznega mikrorazpršilca manjše škode
- + manj lomov vej
- + lažja kontrola delovanja in popravilo

SLABOSTI

- nujna filtracija vode
- tanjše cevi (večja nevarnost zamrznitve)
- hitrejši vklop sistema (0° C)
- preverjena učinkovitost delovanja le do -6° C
- za nižje temperature od -6° C v Evropi še ni dovolj zanesljivih podatkov
- (prve izkušnje 2017 Hrvaška, Nizozemska)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- ✓ **Pri protislanski zaščiti se pri zmrzovanju ledu sprosti 334 kJ/kg toplote, ki tako varuje brste, cvetove in plodove.**

Primerne sadne vrste

Jablane / Hruške

Borovnice

Češnje (Kombinacija pod-/nadkrono-
/Oroševanje preko mreže-folije)

Jagode (možna kombinacija s
pokrivanjem)

Zaščita pred pozebo

Zmanjšanje toplotnega sevanja:

- pokritje s folijo, kopreno, slamo etc.
- proizvodjanje megle

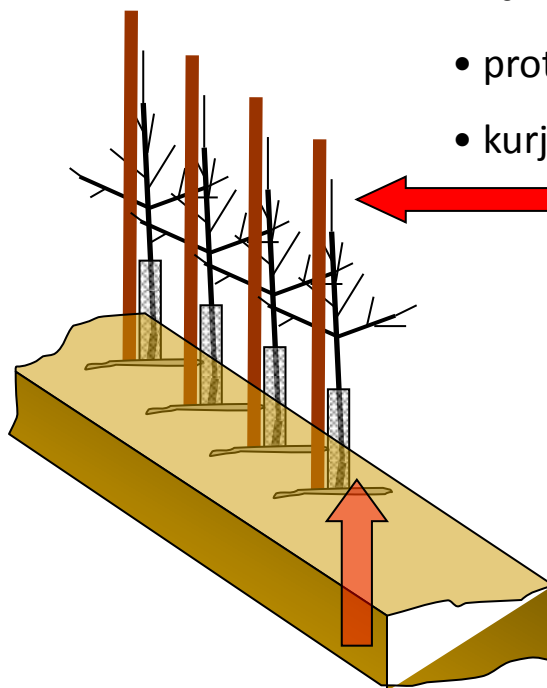
Aktivno dovajanje toplote:

- protislansko oroševanje
- kurjenje

Povečanje toplotne kapacitete:

- navlažiti tla
- narediti greben

Povečanje konvekcije:

- Veternice, itd.

Izboljšanje toplotne prevodnosti tal:

- nepokritost tal (pleveli, mulčenje, gnoj, slama, itd.)
- kratka trava

metod zaščite pred spomladansko pozebo nasadov

KURILNE NAPRAVE

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">+ učinkoviti pri radiacijskih pozebah+ enostavna postavitvev+ zaščito pred pozebo lahko sredi noči prekinemo+ uporaba možna tudi pod folijo	<ul style="list-style-type: none">- onesnaževanje zraka - okolja- mnogo dela pri postavitvi in med delovanjem- pri več zaporednih pozebnih nočeh zelo drago

metode zaščite pred spomladansko pozebo nasadov

VETRNICICE

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">+ učinkoviti pri radiacijskih pozebah do -4°C+ do 7 ha/stroj+ ni ročnega dela, avtomatsko delovanje+ lahko kombiniramo s kurjenjem+ dolga življenjska doba	<ul style="list-style-type: none">- zelo glasno obratovanje- ni primerno za nagibe večje od 25 %- zaželeno topografska študija pred postavitvijo- robovi parcel so slabše zaščiteni

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EOS 52 Elmed

- Datenempfangsgerät
- GPRS Verbindung zum Server der Wetterstationen
- Einfache Bedienung
- Kosten ca. 900€ inkl. MwSt.

- Na Južnem Tirolskem v Italiji je glavnina nasadov pokritih z oroševalnimi sistemi, ki ohranijo pridelek jabolk tudi pri temperaturi – 7 C ali -8 C. Orošuje se redno vsako leto od 3 do 7 krat, odvisno od vremenskih razmer. V letu 1997 so oroševali 25-krat. V polnem cvetenju se je temperatura spustila na - 6 C, na eni lokaciji celo na -11 C. Oroševanje je bilo uspešno, saj so imeli rekorden pridelek, razen na lokaciji z -11 C.
- V letu 2017 so oroševali štiri dni

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

SLOVENIJA

Zaščita nasadov pred spomladanskimi pozebami do leta 2020

- ključni razpoložljivi vodni viri
- ključna dopolnitev PRP; 27-30 gospodarstev, le 3 večja posestva 270 – 300 ha

- jablanovi nasadi 300 ha do konca 2020
- koščičasto in jagodičasto sadje 200 ha
- tuje in domače izkušnje namakanja sadovnjakov govorijo v prid stabilizaciji količine letnih pridelkov sadja in kontinuiteti kakovosti
- v ekstremnih sušnih razmerah namakanje zagotavlja preživetje trajnih nasadov

- tehnologija kapljičnega namakanja trajnih nasadov, pionirsko obdobje zaključeno
- tehnologija namakanja in zaščite pred spomladansko pozebo nasadov z mikrooroševanjem, neznanka za stroko in sadjarje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA
mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA
mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

ZAŠČITA PRED TOČO

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pogoste toče tik pred obiranjem

Kaj se je v zadnjih 10-tih letih najbolj spremenilo pri obnovah jablanovih nasadov v Sloveniji ?

- **POSTAVITEV MREŽ ZA AKTIVNO ZAŠČITO JABLANOVIH NASADOV ZADNJE GENERACIJE PRED TOČAMI JE BILA 100% VEZANA V PODPORAH INVESTICIJAM VSEH „PRP“**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA *mladih kmetih*
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

NEUGODNE VREMENSKE RAZMERE IN UTRUJENA TLA

- gostota sajenja dreves/ha (MVR na 3,0-3,5 m X 0,5-1,2 m)
- protitočne mreže
- namakalni sistemi
- **In to je povzročilo, da se vrste pojavljajo vedno na istih mestih v nasadu!**
- **GLJIVIČNE in BAKTERIJSKE BOLEZNI V PORASTU**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Na mladik kmetih
PODEŽELJE STOJI

V zadnjih 15-ih letih v sadovnjakih Slovenije kar 8 sušnih let (leto 2003)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Na mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Posledice suš in moč v trajnih nasadih jablan

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

AGROMELIORACIJE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Na mladik kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA
MLADIKH KMETIŠTVAH
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- Občutljive sorte:
Braeburn, Gala, Fuji,
Kanzi[®], Jazz[®], Rd.
delišes
- Močnejši mrazovi
pozimi

Ostanki korenin v tleh

- Občutljive sorte:
- Topaz, vlažne lege,
- Občutljive podlage:
- M26, MM106,
MM104, M7

- Ostanki korenin in lesnih delov,
- Posebej občutljiva sorta Braeburn

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladik kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

FIZIOLOŠŠKE BOLEZNI JABOLK

Zelo pomembna je priprava tal pred postavitvijo nasada

- priprava tal mora potekati poleti in jeseni
- korenine in šture odstraniti v času, ko je struktura zemlje takšna, da se korenine ne trgajo (ne v suši in ne v moči)
- tla globoko preorati – zripati
- izvesti potrebno kalcifikacijo in založno gnojenje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Redka so deviška tla za postavitev nasada

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Nasadi jablan iz 80-tih let prejšnjega stoletja

Prevladujejo nasadi na površinah sadovnjakov nekdanjih socialističnih kombinatov

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Redke sadjarske kmetije iz 80-tih let prejšnjega stoletja

BEHN COAST MACHINERAPU
MADE IN THE STATE OF CALIFORNIA

IMG0170.AVI

Rešitve za odpravljanje utrujenosti tal

- Zamenjava zgornje plasti utrujene zemlje v vrsti s svežo zemljo, mešanje zgornje plasti tal...
- Kemična obdelava tal (v IP ni dovoljena) BIOLOŠKA OBDELAVA
- Zamenjava zemlje v vrsti, 30-35 cm širine in 25 cm globine so lahko zelo veliki stroški (7-8 ur/ha; 100€/uro -caa. 800€/ha; skupaj z dodano deviško zemljo pa lahko tudi 3500-5000 €/ha)
- Največja težava je v primanjkljaju razpoložljive deviške zemlje
- Dodajanje hranilnih snovi v sadilne jame:
 - rastlinska zemlja (10L/drevo = 3000€/ha)
 - kompost (100m³/ha = 900-1000€/ha)
 - kompost z zemljo (1300-1400€/ha)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Izboljšanje utrujenih tal z Biofumigacijo

Def: Z določenimi vmesnimi posevki preprečimo razvoj nematod in gliv

Učinek : Vsebujejo snovi, ki po zelenem gnojenju zmanjšajo povzročitelje škodljivih bolezni

Primeri:

- ❖ **Križnice kot so bela gorjušica, ogrščica, oljna redkev vsebujejo** Glucosinolate iz katerih po drobljenju nastane Isothiocyanat (=akt. snov Metam)
 - ➔ Zavira *Phytophthora* spp.
- ❖ **Rjavkasta žametnica (smrdljivka); Rumena žametnica (smrdljivka);** Japonski oves (*A. strigosa*)
 - ➔ Zavira *Pratylenchus penetrans*

Pšenica

➔ Zavira *Rhizoctonia* + *Pythium* + *P. penetrans*,

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA
mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Priporočila ob sajenju

- sajenje jeseni ali spomladi (vreme, sorta ...)
- enakomerna globina sajenja
- sadike po sajenju zaliti (dodani substrati, agrogel...)
- čim prej namestiti sistem kapljičnega namakanja
- predčasne poganjke prikrajšati (nekatere ???)
- gnojenje ustrezno razdeliti (vreme...)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

ZAŠČITA PRED BOLEZNIMI IN ŠKODLJIVCI

DIGITALNA ORODJA V KMETIJSKI PRIDELAVI

spremljanje pojava škodljivcev (jabolčni zavijač) zaradi spremenjenih klimatskih razmer

VEDNO VEČ ŠKODNIH

- **MRAZ**
- **TOČA**
- **VIHAR**
- **SNEG**
-

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pozitivni vplivi

Gnojilni učinek povečane koncentracije CO₂

Daljša vegetacijska doba

Primernejše temperaturne razmere za gojenje toplotno zahtevnih rastlin

Pogojno pozitivni vplivi

Prostorski premiki kmetijske proizvodnje

- Pomik vegetacijskih pasov, sprememba obsega pridelovanih površin, premik v višje lege,
- Izboljšanje/poslabšanje toplotnih karakteristik zdaj prehladnih/že zdaj pretoplih območij.

Sprememba kvalitete pridelkov

Spremenjen izbor sort

Spreminjanja ustaljenj agrrotehniške prakse

- Sprememba datumov setve, saditve, žetve ...
- Drugi načini obdelave tal, spremembe gojenja

Negativni vplivi

Skrajševanje rastne dobe (pospešen razvoj rastlin)

Intenzivnejša evapotranspiracija

Povečana pogostnost ekstremnih vremenskih dogodkov:

- Neurja z vetrom, točo, močnimi nalivi,
- Večje škode zaradi pomladanskih pozeb,
- Suše, požari,
- Poplave, zemeljski plazovi.

Sprememba pogostnosti in intenzitete napadov škodljivcev in bolezni:

- Pospešen razvoj insektov in gliv,
- Novi škodljivci in bolezni.

UKREPI PRILAGAJANJA IN BLAŽENJA PODNEBNIH SPREMEMB

MKGP si prizadeva, da so ukrepi obvladovanja tveganj v kmetijstvu usmerjeni k:

- prilagajanju kmetijske proizvodnje posledicam podnebnih sprememb,
- preprečevanju in zmanjšanju posledic naravnih nesreč, ki nastopijo kot posledica neugodnih vremenskih razmer ter
- zagotavljanju stabilnega dohodkovnega položaja kmetijskih gospodarstev in kmetijstva.

Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) spodbujamo in sofinanciramo izvajanje ukrepov prilagajanja na podnebne spremembe in blaženja posledic podnebnih sprememb in naravnih nesreč in sicer:

- • **sofinanciranje zavarovalnih premij,**
- • letalska obramba pred točo,
- • namakanje in drugi ukrepi Programa razvoja podeželja 2014 – 2020,
- • izdaja Tehnoloških navodil in projekt Rajonizacija,
- • pomoč prizadetim kmetijskim gospodarstvom - Program odprave posledic naravnih nesreč v kmetijstvu ter interventni zakon

V študiji so primerjalno obdelali naslednje sisteme zavarovanj:

- vzajemna kmetijska zavarovalnica,
- vzajemni sklad,
- sofinanciranje preko komercialnih zavarovalnic,
- sistem dohodkovnih zavarovanj.

Rezultati so pokazali, da je v tem trenutku najbolj realno izvedljiva in primerna opcija, ki jo v Sloveniji že imamo, torej zavarovanje preko zavarovalnic in sofinanciranje zavarovalne premije, saj zahtevajo ostali sistemi zavarovanj velik začetni finančni vložek kmetov, ki ga kmetje v zaostrenih finančnih razmerah ne zmorejo.

- **Namen sofinanciranja zavarovalnih premij je spodbujanje kmetijskih pridelovalcev, da zavarujejo svojo proizvodnjo pred posledicami naravnih nesreč.**
- **S sofinanciranjem se tveganje pred naravnimi nesrečami porazdeli med državo, zavarovalnico in kmetijske pridelovalce.**
- **Sofinanciranje je skladno z zakonodajo EU in se šteje med dovoljene državne pomoči, ki jih je potrebno priglasiti Evropski komisiji.**
- **To je najhitrejša in najcenejša rešitev za državo ob pogoju, da se zavarovalnice ne umaknejo iz zavarovanja kmetijske proizvodnje.**
- **Pri tem se pojavlja problem, ker imajo zavarovalnice na tem segmentu zavarovanja izgube in zaostrejejo pogoje zavarovanja**
- **Država nima vpliva na pogoje poslovanja zavarovalnic, ker zavarovanje ni obvezno in delujejo zavarovalnice v skladu s svojo zavarovalno politiko.**
- **Pojavlja se vprašanje, kako dolgo bodo zavarovalnice pripravljene delati z izgubo na področju zavarovanja v kmetijstvu. Po drugi strani pa lahko pričakujemo, da se bodo na trgu pojavile nove zavarovalnice, s čimer se bo povečala konkurenčnost in bodo zavarovanja cenejša ter dostopnejša kmetijskim pridelovalcem**

Prednosti za kmeta:

- sofinanciranje premij s strani države,
- škoda je izplačana takoj,
- s sofinanciranjem zavarovalnih premij je zavarovanje za kmetijske pridelovalce cenovno bolj dosegljivo,
- zagotovljena ekonomska varnost kmetov v primeru večjih škod.

Slabosti za kmeta:

- strošek plačila zavarovalne premije,
- sprejetje pogojev zavarovalnice,
- visoke odbitne franšize,
- Nestabilen sistem, več čas ukrepa možnost znižanja sofinanciranja,
- nestabilen sistem - spreminjanje pogojev zavarovalnic.

TRENTNA UREDITEV ZAVAROVANJA KMETIJSKE PRIDELAVE V SLOVENIJI

- Škode ob ekstremnih vremenskih razmerah so se do leta 2003 reševale z interventno zakonodajo
- Leta 2003 pa je država uvedla sistemski zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (ZOPNN) in tako prevzela breme odgovornosti za izpad pridelka in posledično dohodka na kmetijah.
- Takšna ureditev je bila slabo učinkovita (dolgotrajnost postopkov, težave pri ocenjevanju nastale škode ter kronično pomanjkanje finančnih sredstev za pomoč prizadetim kmetijam).

TRENTNA UREDITEV ZAVAROVANJA KMETIJSKE PRIDELAVE V SLOVENIJI

- Zavarovalnice so vzporedno pričele razvijati sistem zavarovanja v kmetijstvu,
- Zaradi vse pogostejših naravnih nesreč in posledično večanja obsega sredstev iz proračuna za poplačilo škod, se je država odločila, da v letu 2006 preide na sistem sofinanciranja zavarovalnih premij ter tako poskuša vzpodbuditi večji obseg zavarovanj.
- Škode, ki jih ni možno zavarovati se rešujejo v skladu z ZOPNN,
- za naravne nesreče, ki jih je možno zavarovati ni možno dati državne pomoči.
- Po uvedbi systemskega sofinanciranja zavarovalnih premij v letu 2006 in z ukinitvijo državnih pomoči za škode, za katere obstaja pomoč v obliki sofinanciranja zavarovalnih premij, se je odgovornost v veliki meri prenesla na kmete.

TRENTNA UREDITEV ZAVAROVANJA KMETIJSKE PRIDELAVE V SLOVENIJI

- Trenutno imamo v Sloveniji zavarovanje v kmetijstvu urejeno preko zavarovalnic, ki na zavarovalnem trgu tržijo kmetijska zavarovanja.
- Zavarovanje posevkov, plodov in živali je v Sloveniji **prostovoljno**.
- Kmetijska gospodarstva, ki so vpisana v Register kmetijskih gospodarstev in nimajo finančnih težav, lahko uveljavijo tudi **sofinanciranje zavarovalne premije s strani države**.
- Sofinanciranje zavarovanja je urejeno z Uredbo o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in ribištva (Uradni list RS, števil. 89/14, 2/15, 3/15, 98/15, 28/16, 81/16).
- Model sofinanciranja kot ga postavlja navedena uredba, je upravičencu prijazen. Z zavarovalnico sklenete zavarovalno pogodbo in se dogovorite za plačilo le tistega dela premije, ki ga plača kmet sam, za preostali del premije, ki ga sofinancira država, pa kmet **z izjavo pooblasti zavarovalnico, da v njegovem imenu vloži zahtevek direktno na Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja (AKTRP), ki ta preostali del premije nakaže direktno zavarovalnici**.

SLABOSTI TRENUTNA UREDITEV ZAVAROVANJA KMETIJSKE PRIDELAVE V SLOVENIJI

- Nekaterih škod ni mogoče zavarovati (npr. suša),
- odbitne franšize so previsoke in ne vodijo do ekonomske ustreznosti sistema
- Sistem še vedno temelji deloma na proračunskih sredstvih, ki se letno spreminjajo, zato rešitev ni stabilna in dolgotrajna.

Stopnja sofinanciranja se je od uvedbe ves čas spreminjala

- Prvo leto je država sofinancirala 30% zavarovalne premije,
- v naslednjih dveh letih 40%,
- v letih od 2009 do 2013 pa 50% za rastlinsko pridelavo ter 30% za živali in ribe.

SLABOSTI TRENUTNA UREDITEV ZAVAROVANJA KMETIJSKE PRIDELAVE V SLOVENIJI

- V letu 2010 so se pogoji zavarovanja bistveno poslabšali:
- Uredba o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje in ribištva uvedla najmanj 15% odbitno franšizo in navzgor omejila zavarovalne vsote.
- Precej kmetov svoje kmetijske proizvodnje tudi ni moglo več zavarovati, umik zavarovalnic s trga, Zavarovalnica Triglav ni sprejemala novih zavarovancev, oziroma jih je le pod določenimi pogoji.
- Kmetom je bila tako kršena temeljna pravica do sofinanciranja kmetijskih zavarovanj, saj se je sofinanciranje namenilo le tistim kmetom, ki so ustrezali nenapisanim merilom posameznih zavarovalnic in so lahko zavarovali kmetijsko proizvodnjo.

SLABOSTI TRENUTNA UREDITEV ZAVAROVANJA KMETIJSKE PRIDELAVE V SLOVENIJI

- V letu 2014: se je višina sofinanciranja zavarovalne premije za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov z dotedanjih 50% znižala na 40% obračunane zavarovalne premije,
- V letu 2015 se je stopnja za posevke, nasade in plodove znižala z dotedanjih 40% na 20% in pri zavarovanju živali ter rib z dotedanjih 30% na 20%.
- V letu 2016 je ponovno prišlo do spremembe deleža sofinanciranja, in sicer z **20% na 30%** samo za sektor sadjarstva, za ostale panoge je ostala stopnja sofinanciranja enaka kot v predhodnem letu t.j. **20%**.
- Za leto 2017 je prišlo do spremembe tako, da se je za sadje dvignila višina sofinanciranja na 40%, za grozdje in hmelj na 30%, za ostale panoge pa je ostala nespremenjena.

Že kratek pregled tega stanja pokaže, da v kmetijstvu nimamo postavljenega stabilnega sistema zavarovanja, saj se pravila neprestano spreminjajo in prilagajajo različnim pritiskom. Takšen pristop ovira odločitve kmetov za zavarovanje in otežuje vzpostavitev stabilnega kmetovanja.

VIŠINA SOFINANCIRANJA 2018

- Zavarovanje **živali in gojitve vodnih živali** v ribogojnih objektih znaša **20%** obračunane zavarovalne premije, vključno s pripadajočim davkom od prometa zavarovalnih poslov;
- Zavarovanje **posevkov, nasadov in plodov** znaša **40%** obračunane zavarovalne premije, vključno s pripadajočim davkom od prometa zavarovalnih poslov,
- **razen za zavarovanje sadja, grozdja in hmelja** iz I. dela Priloge 3 Uredbe, za katere znaša višina sofinanciranja zavarovalne premije 50% obračunane zavarovalne premije.

DO SOFINANCIRANJA ZAVAROVALNIH PREMIJ JE UPRAVIČENO:

- zavarovanje posevkov, nasadov in plodov pred **nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave in viharja,**
- zavarovanje živali na kmetijskem gospodarstvu pred nevarnostjo pogina zaradi bolezni, zakola živali na kmetijskem gospodarstvu z veterinarsko napotnico ali usmrtitve živali zaradi bolezni ter ekonomskega zakola zaradi bolezni in
- zavarovanje gojitve vodnih živali v ribogojnih objektih za primer pogina zaradi bolezni.

POGOJI SOFINANCIRANJA

- Posevki, nasadi in plodovi:
 - zavarovalno kritje z odbitno franšizo v višini najmanj 15% zavarovalne vsote kmetijske kulture;
 - odkup odbitne franšize se ne sofinancira
 - določena je maksimalna zavarovalna vsota kulture na hektar (Priloga 3 Uredbe)
 - Živali na kmetijskem gospodarstvu:
 - Zavarovanje živali na kmetijskem gospodarstvu, določenih v II delu Priloge 3 Uredbe, pred nevarnostjo pogina zaradi bolezni, zakola živali na kmet. gosp. Z veterinarsko napotnico ali usmrtitve živali zaradi bolezni ter ekonomskega zakola zaradi bolezni.
- Vodne živali:
- po pravilu de minimis za ribištvo (Uredba [717/2014/EU](#)).

- Zavarovalnice v imenu upravičencev vlagajo na Agencijo ločene zahteve po namenu zavarovanja za plačilo sofinanciranega dela zavarovalne premije najkasneje do 31. marca naslednjega leta za preteklo leto, v katerem je bilo zavarovanje sklenjeno. O zahtevku odloči Agencija z odločbo.
- Za zavarovanje živali na kmetijskem gospodarstvu in za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov se v zvezi z istimi upravičenimi stroški lahko dodeli še druga pomoč do višine 65% stroškov zavarovalne premije iz zavarovalne pogodbe.

V nadaljevanju bodo predstavljeni (če je potrebno) možno drugi načini zavarovanja, kako je to urejeno v nekaterih drugih država EU, njihove prednosti in slabosti za pridelovalce in potrebni koraki za spremembe

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenija

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

podeželja: Evropa investira v podeželje

Vremena in klime ne moremo vnaprej predvideti, lahko pa ovrednotimo njune negativne učinke in jih tako omilimo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- Nova priložnost za povezovanje
- Posebne kakovosti veljajo tako za pridelke, kakor izdelke, hrano, med...

Zakonodaja:

EU

- Uredba (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil,
- Uredba Komisije (ES) št. 1898/2006 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila,
- Uredba Komisije (ES) št. 1216/2007 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 509/2006 o zajamčenih tradicionalnih posebnostih kmetijskih proizvodov in živil

NACIONALNA

- Pravilnik o postopkih zaščite kmetijskih pridelkov oziroma živil (Uradni list RS, št. 15/08)
- Pravilnik o zaščitnem znaku za označevanje kmetijskih pridelkov oziroma živil (Uradni list RS, št. 3/11)
- Uredba o izvajanju uredbe Sveta (ES) o zajamčenih tradicionalnih posebnostih kmetijskih proizvodov in živil ter uredbe Sveta (ES) glede zaščite geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila (Uradni list RS, št. 102/2007).

- **Zaščiten oznaka porekla** – vse faze pridelave in predelave kmetijskega proizvoda morajo potekati na določenem geografskem območju. Kakovost in značilnost proizvoda je izključno ali bistveno posledica vpliva geografskega okolja. Primer: slovenski siri TOLMINEC, NANOŠKI SIR, MOHANT...
- **Zaščiten geografska oznaka** – vsaj ena od proizvodnih faz kmetijskega proizvoda mora potekati na določenem geografskem območju (npr. surovina lahko prihaja izven geografskega območja). Kakovost, sloves ali druge značilnosti proizvoda je mogoče pripisati temu geografskemu okolju. Primer: PTUJSKI LÜK, KRAŠKI PRŠUT...

OBSTOJEČE SCHEME KAKOVOSTI V RS SO

- **Zajamčena tradicionalna posebnost - proizvodnja ni omejena na določeno geografsko območje, kar pomeni, da se proizvodi, ki se proizvajajo v skladu s specifikacijo, lahko proizvajajo na celotnem ozemlju RS in EU (v kolikor je pridobljena evropska zaščita). Ti proizvodi se proizvajajo ali na tradicionalen način ali iz tradicionalnih surovin ali po tradicionalnem receptu. Primeri: IDRIJSKI ŽLIKROFI, PREKMURSKA GIBANICA, BELOKRANJSKA POGAČA...**
- **Višja kakovost - kmetijski pridelek ali živilo po svojih značilnih lastnostih pozitivno odstopa od drugih podobnih kmetijskih pridelkov in živil. (SLOVENSKI MED)**

OBSTOJEČE SCHEME KAKOVOSTI

- **Ekološka proizvodnja** – kmetijski pridelek ali živilo je pridelano in predelano po naravnih metodah in postopkih.
- **Integrirana pridelava** - kmetijski pridelek je pridelan po metodah, kjer se regulirano uporabljajo dovoljeni agrotehnični ukrepi.
- **Dobrote z naših kmetij** – so kmetijski pridelki in živila pridelana ali predelana na kmetiji po receptih značilnih za kmečke izdelke in z uporabo pretežnega dela lastnih surovin ali surovin iz lokalnega okolja.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

označba
porekla

ekološki

višja
kakovost

zajamčena
tradicionalna
posebnost

geografska
označba

- **Najprej mora obstajati tudi poslovni interes**, saj se certificiranje plača. Najpogosteje ljudje zamenjajo nostalgijo po domačem in starem s poslovnim interesom. Zato se najprej med seboj pogovorite dogovorite, ali je vaš ekonomski in poslovni interes dovolj vleik, da se tega dela lotite. Na spodnji povezavi MKGP najdete tudi primer oz. pomoč, kako se naredi strateška analiza in preveri, ali je ta pot smiselna.

KAJ POMENI PRIZNANO ZAŠČITENA GEOGRAFSKA OZNAČBA ali ZAŠČITENA OZNAČBA POREKLA ZA POTROŠNIKA

- Morala bi pomeniti **nekaj posebnega** za vsakega Slovenca
- Za vsakim takim pridelkom ali izdelkom stoji država, posredno tudi EU, kar pomeni tudi **preverjanje** "posebnosti" kvalitete in/ali zgodovinske **vrednosti** posameznega pridelka/izdelka
- Za zaščito stoji tudi **KONTROLA** s strani od države imenovane in priznane kontrolne organizacije
- Običajno so v imenih teh pridelkov in izdelkov najvišje zaščite **imena naših mest, krajev, pokrajin**, po tem nas bodo **spoznali** tudi vsi naši **turisti**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Zaščitena oznacba porekla

- NAJVIŠJA ZAŠČITA
- Tesna povezanost z geografskim področjem: pridelava, predelava in priprava za trg potekajo na določenem geografskem območju
- Izdelek mora imeti neko lastnost, ki je izključno posledica naravnih ali človeških faktorjev na danem geografskem področju
- Pomembna so tudi **zgodovinska dejstva** o tradiciji za pridelavo nekega izdelka na tem področju
- Posebna kakovost, ugled in druge karakteristike, ki so tesno povezane z geografskim poreklom

Zaščitená GEOGRAFSKA OZNAČBA

- **Enaka kakovost zaščite**
- povezanost z geografskim področjem: samo del pridelave in/ali predelave poteka na določenem geografskem področju: **SAMO seme za in čebulček** Ptujski luk je pridelano na Nizozemskem (možnosti bi se morale najti tudi doma)
- Izdelek mora imeti neko lastnost, ki je posledica naravnih ali človeških faktorjev na danem geografskem področju
- Izdelek/pridelek izvira iz določenega geografskega področja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Posebna kakovost

- Nekaj posebnega, drugačnega, več od tega, kar predpisuje zakonodaja, ki pa je sama po sebi zelo ostra
- **SLOVENSKA ZELENJAVA, pridelana v Slovenski Zemlji in okolju prijazen način**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

ZATO SI ZAPOMNITE TI DVE SLIKI

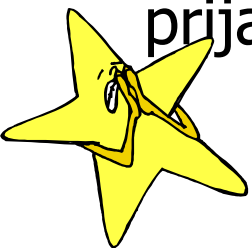
Ptujski lük
vir dobrega

Kaj prinese Ptujski lük potrošniku?

- Nekaj **DOMAČEGA** v poplavi tujega
- Nekaj **POSEBNEGA** v poplavi neprepoznavnih hibridov plehkega okusa
- Za njim lahko vidimo desetletja **TEŽKEGA DELA SLOVENSKEGA** kmeta
- Ker je Ptujski lük **KVALITETNA** čebula
- Ker je Ptujski lük **VARNA**, okolju prijazno pridelana **HRANA**

Kako torej do označbe

- **Skupina pridelovalcev ali predelovalcev dogovoriti dvoje:**
 - najprej v kakšni formalni povezavi bodo prijavljali projekt: prijavi se lahko preko društva, Zadruga...lahko samo kot skupina znotraj Zadruga, društva,
 - o pogojih oz. specifikaciji, s katero bodo natančno opisali prednosti, izgled, sestavo, recepturo, odstopanje v kakovosti..., si določili plan kontrole, kontrolne točke...
- **Potem se napiše specifikacija, primere že priznanih najdete na spletu in vam lahko odlično služijo v pomoč.**
- **Specifikacija se pošlje na MKGP, kjer jo pregledajo, določijo komisijo, ki jo tudi strokovno preveri in pregleda.**
- **Vsa navodila, pomoč in ustrezne povezave najdete na spodnji povezavi MKGP:**

http://www.mkgp.gov.si/si/delovna_podrocja/kmetijstvo/zas_cita_kmetijskih_pridelkov_ozroma_zivil/

IZBOLJŠANJE KVALITETE, VKLJUČEVANJE V SHEME KAKOVOSTI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NAMLADIK KMETIČ PODEŽELJE STOJI

januar_2012.pdf - Adobe Reader

File Edit View Window Help

1 / 44
100%
Tools
Comment

Jabolka predstavljajo
Multidimenzionalno
raznolikost

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

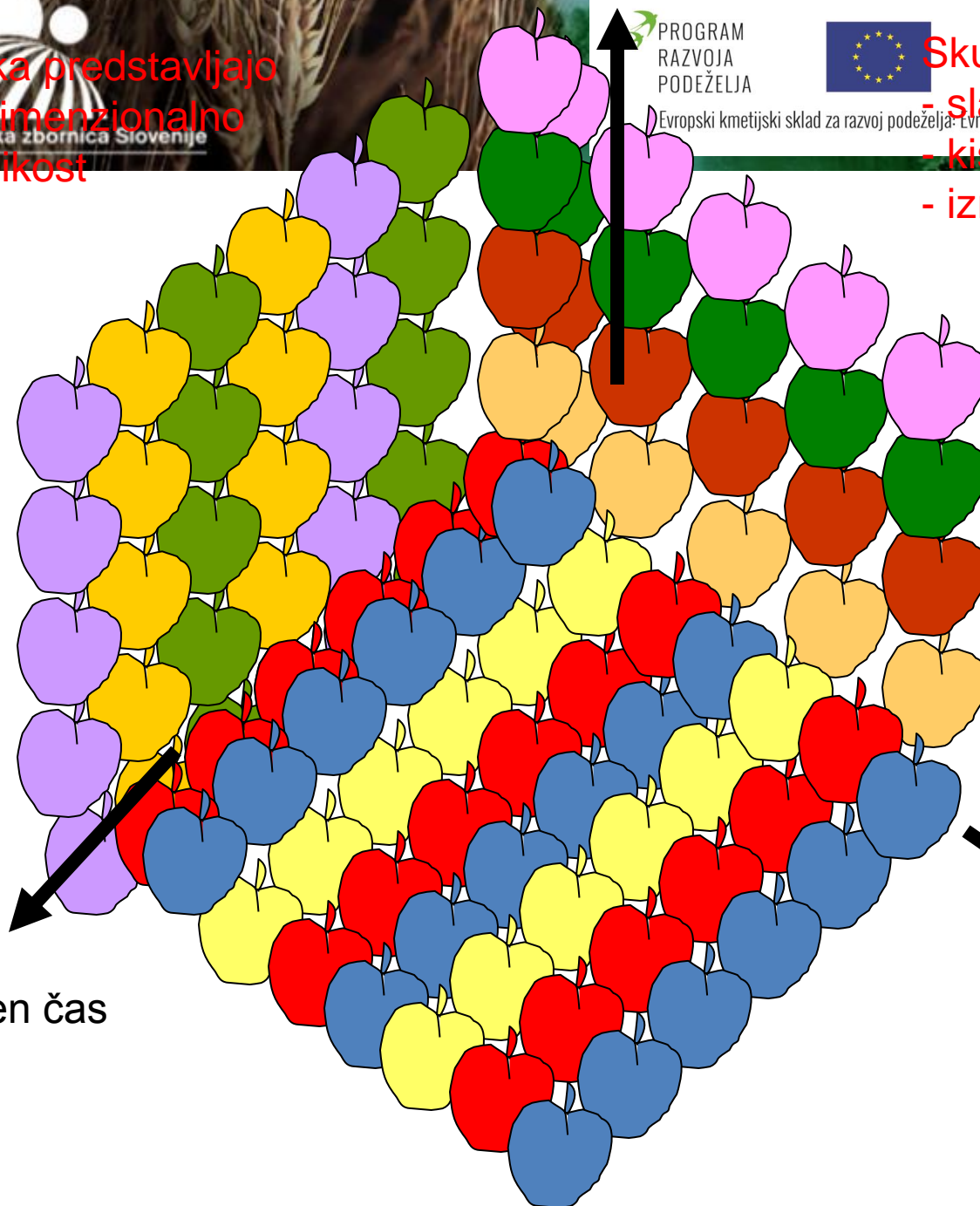

Skupine okusov:

- sladko
- kiselkasto
- izrazito kisel

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Primeren čas
prodaje

Barva
Oblika
Velikost

Sistem skupin okusov

Pridelava

Trgovina

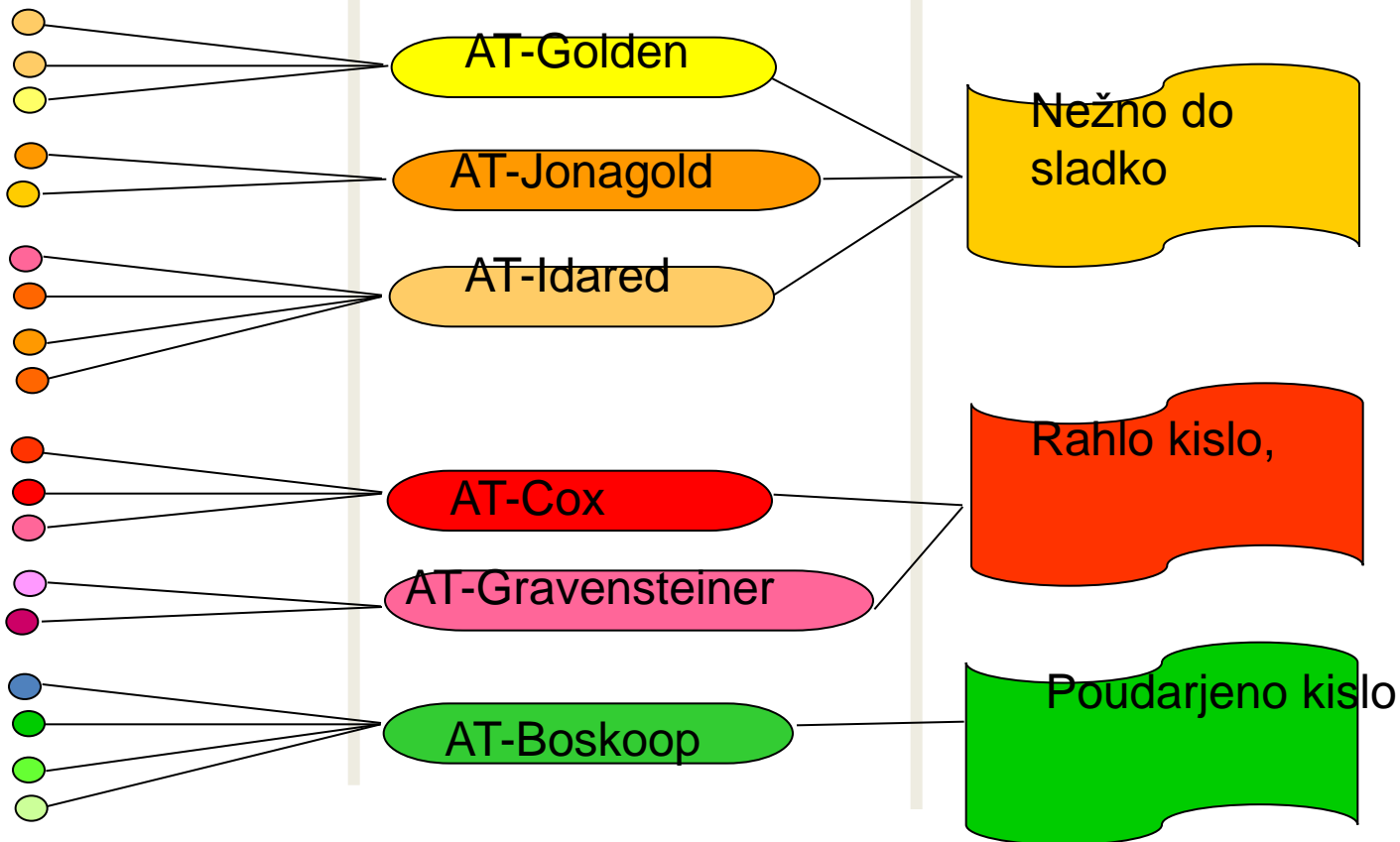
Potrošnik

Moto: Ohranti raznolikost, poenostaviti informacije

x Sorte

6 "Tipov"

3 Skupine okusov
3 barvne etikete

Predstavitev v Coop tržni verigi

- Plakat na prodajnem mestu za skupine okusov Coop/FiBL s tremi barvami

Äpfel: Ein Genuss
für jeden Geschmack !
Die farbigen Etiketten
als Orientierungshilfe.

mild bis süsslich

kräftig, eher säuerlich

würzig, säuerlich
zum Backen und Kochen geeignet

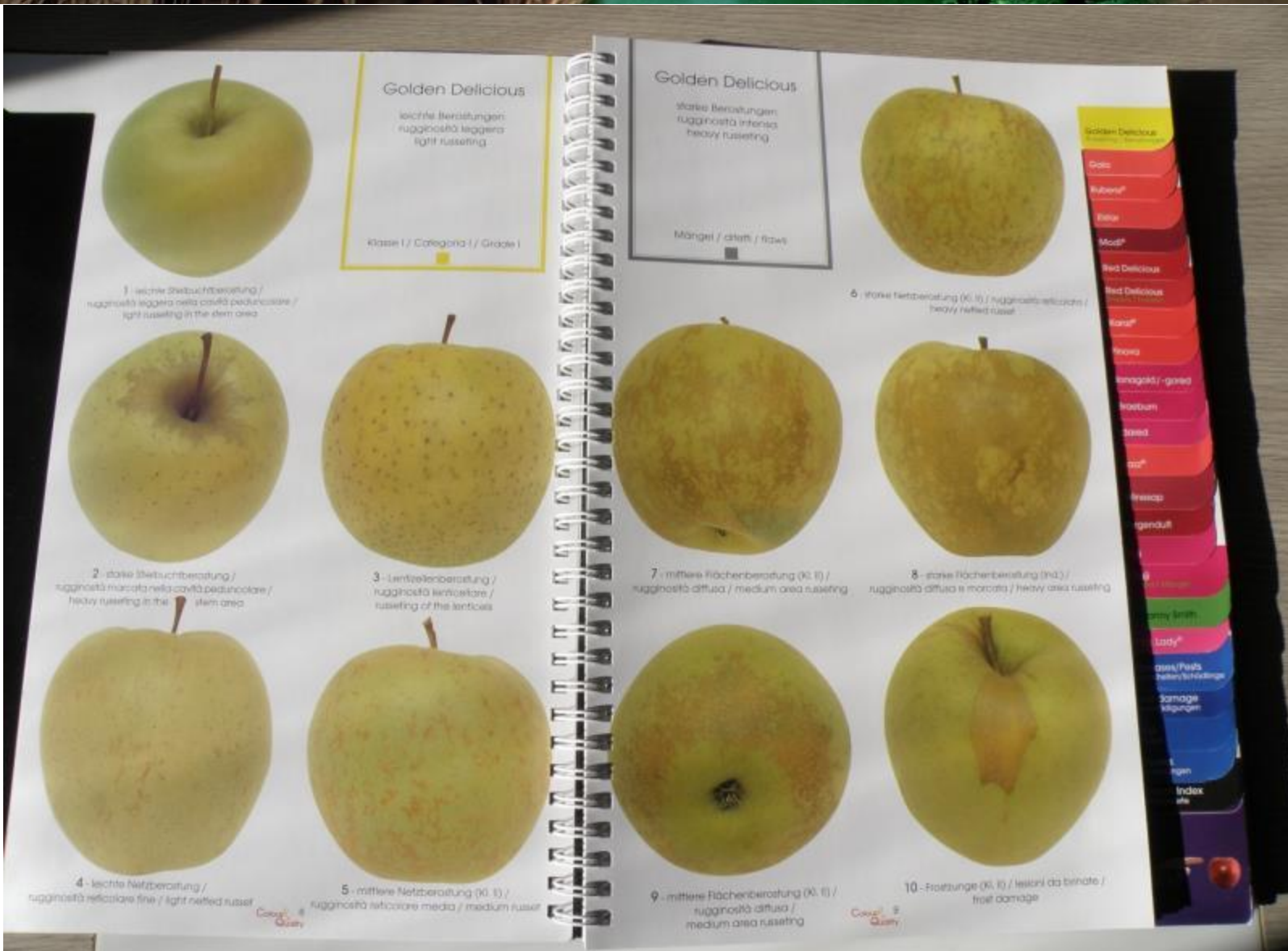
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NAMLADIK KINETIK
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

NAMLADIK KMETIKH PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

1 - grün / verde / green

Golden Delicious

Deckfarbe
colore di fondo
foreground colour

Klasse I / Categoria I / Grade I

Golden Delicious

Deckfarbe mit roter Bläue
con "faceira rosa"
foreground colour with red blush

Klasse I / Categoria I / Grade I

6 - rood Houk / leggero sfocallatura / light red

2 - hellgrün / verde tenue / light green

3 - hellgrün aufgehell / verdi gialastro / light yellow green

7 - 5% rot / rosso / red

8 - 10% rot / rosso / red

4 - leicht gelb / giallo tenue / light yellow

5 - gelb / giallo / yellow

9 - 20% rot / rosso / red

10 - 30% rot / rosso / red

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Golden Delicious
Hauptfarbe / Hauptfarbe

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

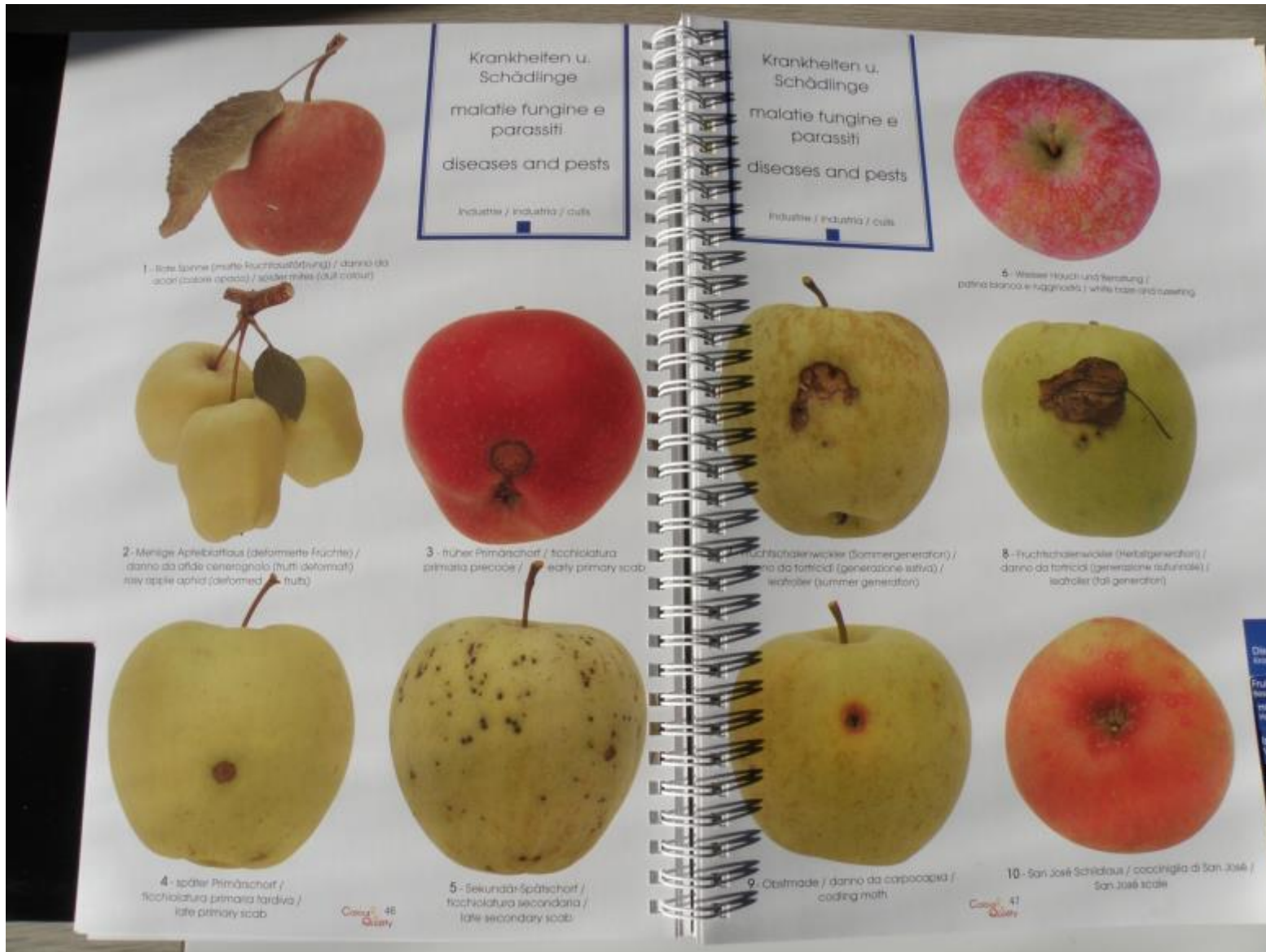
PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

IZBRANA KAKOVOST SLOVENSKEGA SADJE

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Na mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

1. Jabolka
2. Hruške
3. Breskve in nektarine
4. Češnje in višnje
5. Sliva
6. Marelica
7. Jagoda
8. Malina
9. Ameriška borovnica
10. Oreh
11. Leska
12. Grozdje
13. Kaki
14. Figa
15. Kivi
16. Rdeči in črni ribez

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Na mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA
mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Priloge Priporočene vrednosti najpomembnejših zrelosti za dolgotrajno shranjevanje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja Evropska unija v podeželje

Sorta	Škrob	Sladkor	Trdota	Kislina
Summerred	7,0 – 8,0	10,5 – 11,0	6,0 – 6,5	6,5 – 7,5
Gala	4,0 -5,0	11,0 – 12,5	8,0 – 9,0	3,5 – 4,5
Elstar	3,5 – 4,5	11,5 – 12,5	6,0 – 7,0	6,5 – 7,5
Jonatan	4,0 – 5,0	11,5 – 12,5	6,0 – 7,0	6,5 – 7,5
Rd.delišes	3,5 – 4,5	11,0 – 12,0	6,5 – 7,5	2,5 – 3,5
Jonagold	7,0 – 8,0	11,5 – 12,5	6,5 – 7,5	> 6,0
Gloster	3,5 – 4,0	10,0 – 11,5	7,0 – 8,0	5,0 – 6,0
Melrose	4,0 -5,0	11,5 – 12,0	6,5 – 7,0	5,5 – 6,5
Mutsu	4,0 – 5,0	11,5 – 12,0	6,5 – 7,5	4,0 – 5,0
Zlati delišes	6,0 – 7,0	11,5 – 12,5	7,0 – 8,0	5,0 – 6,5
Idared	6,0 – 6,5	10,5 – 11,5	7,0 – 7,5	5,5 – 7,0
Granny Smith	5,0 – 5,5	10,0 – 11,0	7,0 – 8,0	6,5 – 9,5
Braeburn	3,5 – 4,5	11,0 – 12,0	8,5 – 9,5	>6,5
Pinova	7,0 – 8,0	11,5 – 12,5	7,5 – 8,5	> 5,0
Topaz	3,0 – 4,5	11,5 – 12,5	7,5 – 8,5	9,5 – 10,5
Fuji	7,0 - 8,0	11,0 – 12,5	7,5 - 8,5	4,0 – 4,5
*Cripps Pink	6,5 – 7,5	> 12,5	7,0 – 8,0	6,0

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Sorta	Obiralno okno
Gala, Elstar	10 – 14 dni
Jonagold st.	18 – 21 dni
Jonagored, Novajo	10 – 14 dni
Zlati delišes – Reinders	10 – 14 dni
Zlati delišes klon B	14 – 21 dni
Idared, Pinova	14 – 21 dni
Braeburn	7 – 10 dni

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Ctifl

Barvna tabela za ocenjevanje razgradnje škroba pri jabolkih

Sadjarski center Maribor

TYPE CIRCULAIRE (C) CIRCULAR TYPE (C)

1 (C)

2 (C) 3 (C) 4 (C)

Delbarestivale
Gloster Braeburn

5 (C) 6 (C) 7 (C)

Boskoop
Gala
Granny Smith
McIntosh Idared

8 (C) 9 (C) 10 (C)

Fuji

G. Planton EUROFRU

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA MLADIK KMETIKH
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA
mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

MERCATOR JE PONOSNI TRGOVEC S CERTIFIKATOM IZBRANA KAKOVOST ZA SADJE

Za izbrane vrste jabolk in brusnk z oznako "izbrana kakovost" zagotavljamo:

- ✓ preverjeno poreklo
- ✓ višjo kakovost z optimalno zrelostjo in polnim okusom
- ✓ nadstandardni nadzor
- ✓ posebne pogoje trženja

V PONUDI ŽE HRVŠKE VILJAMOVICE IZBRANA KAKOVOST

JABOLKA NOVE SEZONE PAULA RED IN AMBASSY ŽE NA NAŠIH POLICAH

Jabolka
izbrana
kakovost
0,5 kg

NOVA LETINA SUPER CENA

079

Če vas zanimajo dodatne informacije, kontaktirajte našo pomočnico. Če imate kakršni koli vprašanja, vam bomo z veseljem pomagali. Če imate kakršni koli vprašanja, vam bomo z veseljem pomagali.

MERCATOR JE PONOSNI TRGOVEC S CERTIFIKATOM IZBRANA KAKOVOST ZA SADJE

Za izbrane vrste jabolk z oznako "izbrana kakovost" zagotavljamo:

- ✓ preverjeno poreklo
- ✓ višjo kakovost z optimalno zrelostjo in polnim okusom
- ✓ nadstandardni nadzor
- ✓ posebne pogoje trženja

NA NAŠIH POLICAH NAJDETE JABOLKA NOVE SEZONE GALA

Jabolka
izbrana
kakovost
0,5 kg

NOVA LETINA SUPER CENA

089

Če vas zanimajo dodatne informacije, kontaktirajte našo pomočnico. Če imate kakršni koli vprašanja, vam bomo z veseljem pomagali. Če imate kakršni koli vprašanja, vam bomo z veseljem pomagali.

Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

- Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji Uradni list 57/2015 z dne 31. 7. 2015
- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji Uradni list 36/2018 z dne 24. 5. 2018

Pripravila:

Marija Kovačec, KSS Maribor

Stanje na področju dopolnilnih dejavnosti

- V RS ima 4.859 kmetij registrirano dopolnilno dejavnost, teh je 15.358, v povprečju so na kmetijo 3,2 vrste dopolnilnih dejavnosti

Pravna podlaga

- **Zakon o kmetijstvu** (Ur. list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14 in 32/15 – Zkme-1).

- **Uredba o dopolnilnih dejavnosti na kmetiji** (Ur. list RS, št.57/15), velja od 15. 8. 2015.

Določbe Zakona o kmetijstvu

- Posamezna **vrsta dopolnilne dejavnosti se ne sme opravljati**, če je nosilec ali član kmetije **samostojni podjetnik posameznik**, registriran za istovrstno dejavnost ali, da ima **večinski delež v pravni osebi**, registrirani za istovrstno dejavnost.

Če ima s.p. za prodajo kmetijskih pridelkov, ne more imeti dopolnilne dejavnosti prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov.

- **Letni dohodek** iz dopolnilnih dejavnosti **ne sme presegati**
- **3-eh povprečnih letnih plač (5 na OMD)** na zaposlenega v RS v preteklem letu.

Izračun: $1.540,25 \times 12 = 18.483,00$ EUR

3 povp. letne plače: 55.449,00 EUR

5 povp. letnih plač: 92.415,00 EUR

Določbe Zakona o kmetijstvu

- **Ločena evidenca prihodkov iz dopolnilne dejavnosti se mora voditi od 1. 1. 2015 dalje.** Nosilec dopolnilne dejavnosti mora **podatke vsako leto sporočiti na UE do 30. junija, prvič v letu 2016**
- Dohodek dopolnilne dejavnosti je kot razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki, v primeru normiranih odhodkov, je ugotovljen na podlagi podatkov obračuna dohodnine iz dohodka iz dejavnosti
- Če se na kmetiji opravljajo tudi druge dejavnosti, se kot dohodek dopolnilne dejavnosti šteje delež dohodka, ki pripada dopolnilni dejavnosti

Določbe Zakona o kmetijstvu

- Na kmetiji se lahko opravlja več dopolnilnih dejavnosti, za isto vrsto dopolnilne dejavnosti se določi samo en nosilec.
- Nosilec dopolnilne dejavnosti je lahko **nosilec kmetije ali član kmetije, ki ima soglasje nosilca**. En član kmetije ima lahko več dopolnilnih dejavnosti.

Določbe Zakona o kmetijstvu

- Izvajanje dopolnilnih dejavnosti je bilo potrebno **uskladiti z določbami Zakona o kmetijstvu in Uredbe do 1. 1. 2016.** Tisti, ki so prejeli sredstva iz PRP in se jim obveznost ne bo iztekla do 1. 1. 2016, morajo obveznosti po tej uredbi uskladiti v 60 dneh po izteku petletne obveznosti
- Za dejavnosti na podlagi dovoljenja po prejšnji Uredbi o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/2014), bodo UE v RKG vpisale pravnomočna dovoljenja, izdana v skladu s prejšnjo uredbo. Vpis se izvede, če pri posamezni dopolnilni dejavnosti ni spremembe pogojev in šifre SKD.
- V primeru, da upravna enota ugotovi, da zaradi spremenjenih pogojev ni možen vpis v RKG, o tem obvesti nosilca dopolnilne dejavnosti, da mora dejavnost uskladiti do 1. januarja 2016.

Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

- Določa **skupine in vrste dopolnilnih dejavnosti** (po SKD), njihove **značilnosti in obseg**
- **Vsebino vloge** za pridobitev dovoljenja
- **Vpis izdanega dovoljenja v register kmetijskih gospodarstev (RKG)**
- Podrobnejše **pogoje za opravljanje dopolnilne dejavnosti**
- **Nadzor in sankcije** za kršitve
- **Nova Uredba** prinaša „pomembne administrativne poenostavitve“ za kmete.

Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podežje

- **Lastni izdelek** – izdelek izdelan iz lastne surovine, pridelane na kmetiji ali iz surovine, ki se lahko dokupi in predelane na tej kmetiji ali drugem registriranem obratu

Če se postopek predelave izvede na drugem registriranem obratu, se končni izdelek lahko deklarira kot lastni, mora pa kmetija imeti dovoljenje za **opravljanje dopolnilne dejavnosti – predelava**. S tem se omogoča predelavo v obratih, ki niso na kmetiji, kot na primer stiskanje olja v obratu, ki je registriran kot s.p. ali predelava v skupnih obratovalnicah

- **Opravljanje dopolnilne dejavnosti** - Poleg nosilca jo lahko izvajajo tudi člani, zaposleni in druge osebe (upokojenci, študentje...). Novost je širitev možnosti zaposlitve na osebe, ki opravljajo delo, ki ni opredeljeno kot zaposlovanje na črno v skladu s predpisom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji

Ni dovoljena brezplačna sosedska, sorodstvena pomoč in osebno dopolnilno delo.

Zaposlitev je pri fizični osebi pri enem od članov kmetije. Če ga zaposli nosilec kmetije, lahko poleg dela v osnovni dejavnosti opravlja delo tudi na dopolnilni dejavnosti. To mora biti določeno v pogodbi.

Če ga zaposli nosilec dopolnilne dejavnosti, lahko dela le na dopolnilni dejavnosti (če nosilec dopolnilne dejavnosti ni hkrati nosilec kmetije)

Razmejevanje je potrebno zaradi opredelitve stroška dela.

Lahko ga zaposlita oba kot delno zaposlitev.

Dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti

- Nosilec dopolnilne dejavnosti mora **pred začetkom opravljanja dejavnosti pridobiti dovoljenje UE**
- Dovoljenje za opravljanje dejavnosti je povezano s priznavanjem stroška naložbe na dopolnilni dejavnosti.
- Uredba ne določa obrazca za vlogo
- **Priloge:** soglasje nosilca kmetije, če je vlagatelj član kmetije,
 - vpis v register obratov ter
 - **izjava o številu živali** za dejavnosti prevoza potnikov z vprežnimi vozili ali ježa živali iz 17. člena uredbe.

V vlogi za vpis obratov na Upravi RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) se navede predvideni rok pričetka opravljanja dejavnosti - v primeru gradnje npr. po pridobitvi uporabnega dovoljenja.

Dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti

Če se predelava izvaja v drugem registriranem obratu,

- pri vlogi predložite izjavo, da nimate registriranega obrata in navedete podatke o drugem registriranem obratu v katerem se bo izvajala predelava

Sezonsko opravljanje dopolnilne dejavnosti

- Dopolnilna dejavnost na kmetiji se opravlja za nedoločen čas, v primeru opravljanja sezonske dopolnilne dejavnosti se lahko opravlja največ šest mesecev neprekinjeno.

Sezonsko opravljanje dopolnilne dejavnosti

- je npr. pluženje snega. Prispevki za varstvo pri delu in socialno zavarovanje se poravnajo le za mesece dejanskega opravljanja. Lahko se opravlja le v mesecih, navedenih v dovoljenju.
- prodaja izdelkov se lahko izvaja le v tem obdobju.

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje dopolnilnih dejavnosti

- Kmetija mora imeti v uporabi vsaj **1 ha primerljivih kmetijskih površin** (za dejavnosti vezano na čebelarstvo je pogoj samo **najmanj 10 čebeljih družin, ki morajo biti vpisane v register čebelnjakov**)

Pogoj 1 ha PKP ne velja za:

- Prodajo kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij (12 člen)
- Muzeje in tematske zbirke; tematske parke; apiturizem (4. 5. 6. točka 17 člena)
- Medičarstvo in lektarstvo; svečarstvo; ročno poslikavanje; izdelki iz čebeljega voska; predelava zelišč in dišavnic; izdelava mila in pralnih in čistilnih sredstev na tradicionalni način; nega telesa in sproščanje s panjskim zrakom; nabiranje smole (9. 10. 33. 39. 47. 48. 50. in 51. točke 18. člena)
- Pakiranje pridelkov in izdelkov; nadomeščanje na kmetijah (19. 21. točka 20. člena)
- Svetovanje in usposabljanje v zvezi s kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnostjo (prvi odstavek 21. člena)

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje dopolnilnih dejavnosti

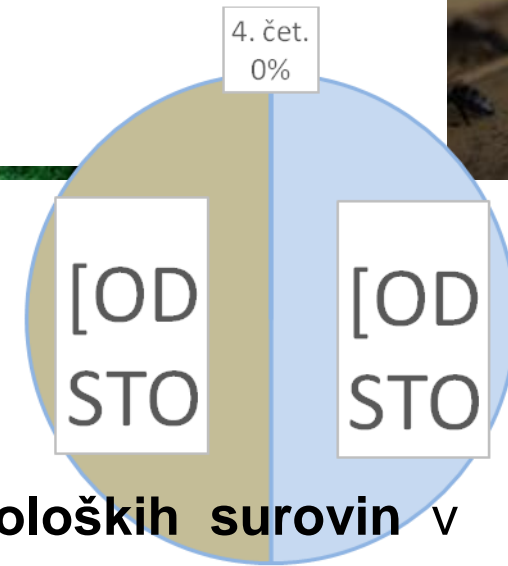
- Za predelavo gozdnih lesnih sortimentov, proizvodnjo energije iz lesne biomase ter predelavo gozdnih sadežev dodatno **6 ha gozda**, za domačo suhorobarsko galanterijo pa **2 ha gozda**.
- Za predelavo primarnih kmetijskih pridelkov in zelišč, prodaja pridelkov in izdelkov s kmetij oz. turizem na kmetiji mora nosilec pred oddajo vloge za izdajo dovoljenja v predpisanem roku vložiti zbirno vlogo. V primeru, da je ni vložil, izpolni obrazec s podatki o vrstah kmetijskih rastlin v pridelavi in ga odda ob vlogi na UE.

Predelava primarnih kmetijskih pridelkov

Predelava primarnih kmetijskih pridelkov

- Kmetija mora pridelati **najmanj 50 % količin lastnih surovin** v izdelku, do **50 % količin surovin lahko dokupi z** drugih kmetij
- Izven kmetij je dovoljen nakup **embalaže** in **tehnoloških surovin** v skladu z recepturo
- V tekočem letu je potrebno **vložiti zbirno vlogo** oz. mora biti **vpisan v register čebelnjakov**
- Izjemi: pri **predelavi zelišč, proizvodnji eteričnih olj** (v uporabi najmanj 0,02 ha zelišč) in **predelavi gozdnih sadežev** ni potrebno zagotoviti **50 % lastnih surovin**
- Dejavnost se opravlja na **naslovu kmetije** ali na **naslovu nosilca kmetije** ali v **drugem registriranem obratu**.

Pečenje kostanja, koruze, semen, oreškov in prodaja tega na stojnicah se lahko opravlja na lokalnih prireditvah, povezanih s predstavitvijo podeželja in tradicionalnimi običaji na lokalnem trgu.

Predelava primarnih kmetijskih pridelkov

Nove dejavnosti so:

- kandiranje sadežev in drugih delov rastlin;
- proizvodnja vlaknin iz poljščin;
- proizvodnja sladoleda;
- proizvodnja eteričnih olj;
- pečenje kostanja, koruze, semen, oreškov in prodaja tega na stojnicah;
- predelava volne;
- proizvodnja krmil;
- konzerviranje in vlaganje jajc;
- nabiranje smole

Podrobneje je določena dejavnost **zakola živali in predelave mesa.**

- Živali so v reji na kmetiji od rojstva ali najmanj tri mesece, razen polžev;
- perutnina, kunci, jagnjeta, kozlički in prašički do 20 kg žive teže pa od rojstva ali najmanj en mesec.

Vsa predelava mesa vključno z zakolom je dopolnilna dejavnost

Novost: peka celih živali razen goveda in kopitarjev

Predelava primarnih kmetijskih pridelkov

- Predelava medu je združena v eni dopolnilni dejavnosti.
- **Količina in poreklo surovin se dokazuje** s prejetimi računi in z evidencami o lastnih količinah predelanih surovin ali z drugimi dokazili, ki vsebujejo podatke o količinah in poreklu surovin. Hrani se jih 10 let in se jih oštevilči po časovnem zaporedju (npr.: podatki iz registrov, podatki o poreklu...)

Predelava primarnih kmetijskih pridelkov- dokazovanje porekla in deležev

NA mladih kmetih

Kmeti

ugotavljanje davčne osnove na podlagi:

dokazovanje porekla in deležev

dejanskih
prihodkov in
dejanskih
odhodkov

ali

normiranih
odhodkov

na podlagi računov

vsi prejeti računi morajo biti oštevilčeni po časovnem zaporedju ločeno za surovine s kmetije in z drugih kmetij

zavezanec je
ali **ni** v DDV

zavezanec je
v DDV

normiranih
odhodkov

na podlagi:

- računov, če je prodajalec dolžan izdati račun
- drugih dokazil - evidenc, ki se že vodijo; kot npr. sledljivost živil, prevzemni bloki, dobavnice, podatki o poreklu itd.

zavezanec ni
v DDV

S prejetimi **računi** se poreklo surovin dokazuje za surovine, ki so predelane na drugih kmetijah, ki imajo dopolnilno dejavnost predelava in iz proste prodaje (trgovina). Upošteva se oštevilčenje po časovnem zaporedju vseh prejetih **računov** ločeno za surovine, ki so predelane na drugih kmetijah, ki imajo dopolnilna dejavnost predelava in iz proste prodaje.

Zagotoviti se mora po časovnem zaporedju oštevilčenje vseh drugih **dokazil** ločeno za surovine s kmetije in z drugih kmetij z lokalnega trga.

Predelava primarnih kmetijskih pridelkov

- Za **prodajo izdelkov** iz dopolnilnih dejavnosti predelava, ni potrebno dodatno dovoljenje za dopolnilno dejavnost prodaja.
- Na **vidnem mestu prodaje** mora biti označeno, da so izdelki s kmetije nosilca.

Izdelki se lahko prodajajo trgovcem na drobno, institucijam in drugim kupcem. Možna je tudi spletna prodaja z upoštevanjem določil predpisa s področja varstva potrošnikov.

- Pri prodaji je treba izdajati račune, od 1. 1. 2016 z uporabo elektronske naprave.

Pri prodaji na kmetiji (npr. olja, moke, soka...) s stališča zakonodaje na področju varne hrane ni potrebno imeti posebnih ločenih prostorov namenjenih prodaji teh živil. Pomembno je, da so živila do prodaje ustrezno skladiščena (ustrezni pogoji glede vlage, temperature), da je preprečena navzkrižna kontaminacija (prah, insekti, glodalci,...), da so živila ustrezno embalirana (embalaža, ki je primerna za posamezno vrsto živila) in označena.

Predelava gozdnih lesnih sortimentov

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropa

- Izdelava lesnih briketov in pelet, izdelava lesene embalaže, izdelki iz lesa, drva iz kupljenih gozdno lesnih sortimentov
- Lastne surovine morajo obsegati **najmanj 20 % količine potrebnih surovin**, člani kmetije morajo imeti v **lasti vsaj 6 ha gozda**
- Dejavnost izdelave drv iz kupljenih gozdnih lesnih sortimentov in izdelava lesnih sekancev v predelovalnem obratu ali za proizvodnjo energije iz kupljenih gozdnih lesnih sortimentov - usklajeno z Zakonom o gozdovih ter SKD
- Za drva iz lastnega gozda za proizvodnjo energije **ni potrebno dovoljenje** za opravljanje dopolnilnih dejavnosti
- Poreklo in količina **se dokazuje** s prejetimi računi in z evidencami ali z drugimi dokazili
- **Za prodajo** ni potrebno dovoljenje za dopolnilno dejavnost prodaja

Prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij

Vrste dejavnosti:

- **na kmetiji in prodaja od vrat do vrat** - prodaja končnemu potrošniku lastnih pridelkov in izdelkov ter pridelkov in izdelkov z drugih kmetij
- **na lokalnem trgu** - prodaja končnemu potrošniku na tržnicah, prodaja na premičnih prodajnih objektih, prodaja od vrat do vrat in prodaja na sejmih in prireditvah
- **prodaja na drobno po pošti preko interneta** - naročnik posreduje svoje naročilo po pošti, preko interneta ali po telefonu, naročeno blago je kupcu fizično dostavljeno
- **prodaja trgovcem na drobno, institucijam in gostinskim obratom** - v to skupino spada prodaja trgovcem na drobno, vrtcem, šolam in drugim javnim zavodom ter gostinskim obratom

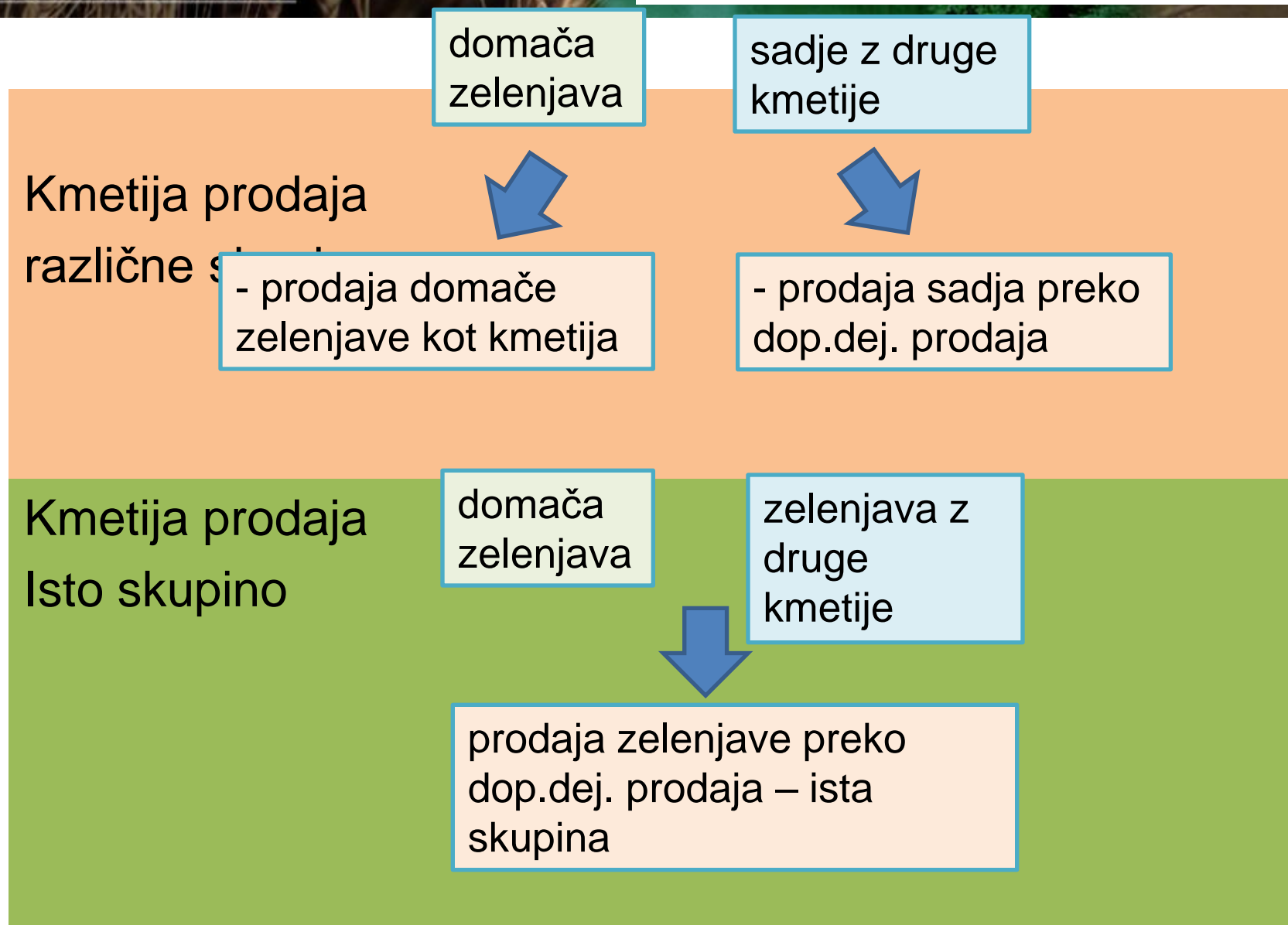
Prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij

- Delež prodanih lastnih kmetijskih pridelkov in izdelkov mora znašati **najmanj 30 % količine celotne prodaje** v okviru dopolnilne dejavnosti, prodaja **do 70 % količine pa je lahko z drugih kmetij** – upošteva se **letna raven**
- Poreklo in količina **se dokazuje** s prejetimi računi in z evidencami ali z drugimi dokazili, ki vsebujejo podatke o količinah in poreklu surovin (hrani se jih 10 let in se jih oštevilči po časovnem zaporedju)
- Na **vidnem mestu mora biti jasno označeno**, kateri pridelki in izdelki so **z lastne kmetije** in kateri **z druge kmetije**
- Če se prodajajo **istovrstni pridelki** s kmetije in z druge kmetije (zelenjava s kmetije in z druge kmetije), se prodajajo preko dopolnilne dejavnosti prodaja. Določbe veljajo od **1. 1. 2016**

Prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij

- Pri opravljanju dopolnilne dejavnosti prodaja lahko nosilec dopolnilne dejavnosti prodaja samo tiste **istovrstne skupine** kmetijskih pridelkov, ki so vpisane v RKG.
- Predvidene skupine kmetijskih pridelkov so:
 - krompir,
 - zelenjadnice,
 - sadje,
 - oljnice in predivnice,
 - njivska zelišča in dišavnice,
 - ribe, raki in mehkužci,
 - mleko,
 - jajca ter
 - nepredelani čebelji proizvodi

Prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij – primera prodaje

Kmetija prodaja različne skupine

domača zelenjava

sadje z druge kmetije

- prodaja domače zelenjave kot kmetija

- prodaja sadja preko dop.dej. prodaja

Kmetija prodaja Isto skupino

domača zelenjava

zelenjava z druge kmetije

prodaja zelenjave preko dop.dej. prodaja – ista skupina

Vzreja in predelava vodnih organizmov

- Dejavnost **vzreja** vodnih organizmov do **največ 5.000 kg letno**
- Dejavnost **predelava** vodnih organizmov do **največ 10.000 kg letno**
- Kmetija mora imeti v uporabi **vodno zemljišče, ki je vpisano v centralni register objektov akvakulture in komercialnih ribnikov**
- Če ima nosilec **dovoljenje za vzrejo in predelavo** vodnih organizmov, potem **dovoljenje za dopolnilno dejavnost prodaja ne potrebuje**
- Na **vidnem mestu prodaje mora biti označeno**, da so izdelki s kmetije, ki ima vzrejo in predelavo vodnih organizmov

Turizem na kmetiji

- Turizem na kmetiji, ki je gostinska dejavnost :
 - turistična kmetija z nastanitvijo
 - izletniška kmetija
 - vinotoč
 - osmica

- Kmetija:
 - zagotovi **najmanj 50 % vrednosti lastnih surovin** (gorsko območje najmanj 40 %),
 - **do 25 % vrednosti lahko z dokupom osnovnih surovin**, pridelanih na **drugih kmetijah** z lokalnega trga (gorsko območje najmanj 35 %),
 - **do 25 % vrednosti se lahko dokupi v prosti prodaji** (na primer trgovina)

- Na vidnem mestu mora biti označen **izvor surovin** (lastna kmetija, druga kmetija)

Turizem na kmetiji

- Količine, vrednost in poreklo surovin **se dokazujejo** s prejetimi računi in z evidencami ali z drugimi dokazili, ki vsebujejo podatke o količinah in poreklu surovin (hrani se jih 10 let in se jih oštevilči po časovnem zaporedju), ločeno za surovine s kmetije, drugih kmetij z lokalnega trga in za surovine iz proste prodaje

Če se ne nudi hrane (oddajanje apartmajev, spanje na seniku, prostoru za kampiranje in podobno), ni potreben vpis v register obratov. Pri vlogi se poda izjavo, da se ne izvaja živilske dejavnosti.

Če ima kmetija na primer vino, izračuna tržno ceno. Za enako vrednost se lahko izvede nakup z drugih kmetij ali iz trgovin.

Turizem na kmetiji

- Nudi se lahko sok, vino, jabolčnik in žgane pijače **s kmetije ali drugih kmetij.**
- Pri pivu, ustekleničeni vodi, mineralni vodi, kakavu, čaju in kavi, se ne upoštevajo omejitve deleža v prosti prodaji.
- Za izdelke, ki so predelani na kmetiji in se nudijo in prodajajo le gostom, **ni treba** pridobiti **dovoljenja za dejavnosti predelave.**

Niso potrebna dovoljenja npr. za predelavo mesa, predelavo sadja itd., ker je to zajeto v dopolnilni dejavnosti turizem na kmetiji, ki nudi hrano. Če pa kmetija npr. prodaja marmelado tudi drugim kupcem, mora imeti ustrezno dovoljenja za dejavnost predelave.

Turistične kmetije z nastanitvijo in izletniške kmetije

- Na turističnih kmetijah z nastanitvijo je lahko v sobah, apartmajih in na skupnih ležiščih **največ 30 ležišč**. Na kmetiji, ki ima urejen **prostor za kampiranje** ali gostom nudi **druge oblike** prenočevanja, je dovoljena nastanitev **za največ 30 oseb**.
- **Nastanitev** se lahko nudi v sobah, apartmajih, na skupnih ležiščih, prostoru za kampiranje, prostoru za bivalna vozila lahko pa se tudi nudi druge oblike prenočevanja, na primer senik, čebelnjak in podobno. Prostor za kampiranje, bivalna vozila, počitniške prikolice in druga osebna vozila ne sme biti na kmetijskem zemljišču v uporabi kmetije; ni pa potrebno imeti vstopne zapornice sprejemnega prostora.
- **Nastanitvene zmogljivosti so lahko na naslovu kmetije** ali v objektih, ki se prostorsko in vsebinsko navezujejo na osnovno in dopolnilno dejavnost na kmetiji, v oddaljenosti do 3 km zračne črte od naslova kmetije; na lokaciji planine, če planina pripada kmetiji ali v pripadajočem objektu vinograda, če ta pripada kmetiji, ki opravlja dopolnilno dejavnost „turistična kmetija“ in je vpisan v RKG. Oddaljenost prostora za kampiranje od kmetije ne sme biti večja od 200 m.
- Na izletniških kmetijah je lahko največ **60 sedežev pred objektom, 60 sedežev v objektu** in največ **60 gostov naenkrat**.

Turistične kmetije z nastanitvijo in izletniške kmetije

Pri dejavnosti turistična kmetija z nastanitvijo ni določbe o kampiranju. Kamp spada med gostinske dejavnosti, za kar mora biti ustrezno registriran kot gostinski obrat, ki ima objekt recepcijo, sanitarije in infrastrukturo in se ne more izvajati kot dopolnilna dejavnost na kmetiji.

Turistična kmetija lahko v okviru dopolnilne dejavnosti "Turistična kmetija z nastanitvijo" nudi gostom tudi nočitev na prostoru za kampiranje. Spada med turizem na kmetiji, ki je gostinska dejavnost. Dovoljena je nastanitev za največ 30 oseb.

Infrastruktura (elektrika, voda, sanitarije) je vezana na kmetijo.

Pod nobenim pogojem se ne sme posegati na kmetijsko zemljišče, ki mora ohraniti svojo osnovno kmetijsko namembnost.

- **Na vinotočih** se lahko nudi le vino in druge pijače s kmetije **le iz lastne pridelave**, dokupi pa se lahko ustekleničena naravna, mineralna voda ter kava. Nudijo se **hladni prigrizki, kruh in pecivo te kmetije ali druge kmetije**. Lahko je največ 60 sedežev pred objektom, 60 sedežev v objektu in največ **60 gostov** naenkrat
- **Na osmici** se lahko nudi **vino in sokovi le iz lastne pridelave**, dokupi pa se lahko **ustekleničena naravna, mineralna voda, jabolčni sok, žganje, likerji in kava**. Nudijo se lahko dnevno **tri krajevno značilne tople jedi**, hladni prigrizki, kruh in pecivo te kmetije ali druge kmetije
- Dopolnilne dejavnosti vinotoč in osmica se opravljajo na **naslovu kmetije** ali v pripadajočem objektu vinograd, izletniška kmetija pa lahko svojo dejavnost opravlja največ 3 km od naslova kmetije

Ni več omejitve za opravljanje druge vrste dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji. Ni več potrebna predhodna najava odprtja osmice.

Negostinska turistična dejavnost

- Dejavnosti: prevoz potnikov z vprežnimi vozili in traktorji, ježa živali, oddajanje površin za piknike, muzeji in tematske zbirke, tematski parki, apiturizem ter športni ribolov na vodnih površinah na kmetiji
- Pri negostinski dejavnosti se lahko pridobi **dovoljenje za opravljanje dejavnosti apiturizma** - čebelar mora zagotoviti lastni čebelnjak oziroma stojišče s čebeljimi panji
- Muzeji, tematske zbirke in tematski parki morajo biti povezani z dejavnostjo kmetije

Pri vlogi za dovoljenje se poda **izjavo o številu živali** za dejavnosti prevoza potnikov z vprežnimi vozili ter ježa živali

Tradicionalna znanja na kmetiji, storitve oz. izdelki

- Dejavnosti, ki se tradicionalno opravljajo na kmetijah in se prenašajo iz roda v rod. S tem so se ta znanja ohranila na kmetijah in prispevajo k bogatitvi ponudbe s slovenskega podeželja.
- Peka kruha in potic na tradicionalni način v **lastni krušni peči in kurjenje z drvmi**, nakup moke iz **mlinov lokalnih trgov** – količina **pečenega kruha do 13.500 kg letno**.
- Za peko peciva in slaščic na tradicionalni način, nakup moke iz **mlinov iz lokalnih trgov** – količina **pekovskega peciva do 2.500 kg letno**.
- Ni več potrebnega dovoljenja o ustreznosti izdelka domače obrti. panjskim zrakom in nabiranje smole.

Predelava rastlinskih odpadkov ter proizvodnja in prodaja energije iz obnovljivih virov

- Zbiranje in kompostiranje odpadnih organskih snovi
- Proizvodnja in prodaja energije iz:
 - **lesne biomase** - moč naprave do 500 kW toplotne moči oz. 250 kW električne moči
 - **gnoja** in gnojnice ter rastlinskega substrata - do 250 KW električne moči, nad 50 GVŽ
 - **sončnega vira** - skupna nazivna moč proizvodnih naprav do 100 kW, opravlja se na naslovu kmetije, v in na objektih, ki pripadajo kmetiji, se ne opravlja na kmetijskih površinah
 - **vodnega vira** - skupna nazivna moč hidroelektrarn do 100 kW,
 - **vetrnega vira** - skupna nazivna moč vetrnih elektrarn do 100 kW

Storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo

- Dejavnosti izvajanje storitev z mehanizacijo, storitev povezanih z gozdarstvom, točenjem medu, zakolom živali, predelavo mesa, predelavo mleka, stiskanjem kmetijskih pridelkov za olje, proizvodnjo sadnih in zelenjavnih sokov, mletja žit, predelave in konzerviranja sadja in zelenjave, pakiranje pridelkov in izdelkov
- **Ni potrebno dovoljenje** za to dejavnosti, kadar gre za opravljajo kmetijske in gozdarske storitve z **lastno kmetijsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov** in se dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti kmetije določa na podlagi KD in

Ne more se hkrati izvajati kot storitev z lastno kmetijsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov ter storitev dopolnilne dejavnosti (ali /ali)

Storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo

- Možno je **opravljanje posebnih ročnih kmetijskih del** ter **nadomeščanje na kmetijah** zagotavlja pomoč oz. zamenjavo za kmete na drugih kmetijah zaradi razlogov, kakor so bolezen ali odsotnost
- Najvišji dovoljeni **obseg del je do 1.000 ur letno** na polnoletnega člana kmetije, ki je vsaj pol leta član te kmetije.
- Obseg opravljenih storitev se izkazuje z izdanimi računi, na katerih je navedeno število opravljenih ur.

Svetovanje in usposabljanje

- **Dejavnosti:** svetovanje o kmetovanju, organiziranje delavnic ali tečajev, usposabljanje na kmetiji, prikaz del, svetovanje in prikazi iz kmečkih gospodinjskih opravil.
- Organiziranje delavnic in tečajev ter usposabljanje na kmetiji je **povezano z vsebinami v zvezi s kmetijstvom in gozdarstvom.**
- Na usposabljanju je lahko **hkrati največ 60 oseb.**
- **Novost:** svetovanje uporabnikom čebeljih pridelkov in uporabnikom eteričnih olj.

Socialno-varstvene storitve - **novost**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- **Izvajajo** se na naslovu kmetije.
 - celodnevno bivanje odraslih in starejših oseb, ki niso odvisne od tuje pomoči. Bivanje se lahko nudi največ 6 osebam.
 - dnevno bivanje odraslih in starejših oseb, ki niso odvisne od tuje pomoči. Bivanje se nudi največ 12 osebam v eno ali dvoposteljnih sobah
- Kmetija osebam nudi bivanje, prehrano in družabništvo. Kmetija mora zagotoviti 30 % vrednosti v prehrani iz lastnih surovin, 20 % vrednosti prehrane lahko dokupi iz drugih kmetij, do 50 % vrednosti ponudbe pa lahko dokupi surovine iz proste prodaje. Deleži se obračunajo v koledarskem letu.
- Nosilec dejavnosti vodi evidenco o prisotnosti oseb pri celodnevnem bivanju, v kateri se vodijo podatki o prisotnosti in odsotnosti, ter razlog odsotnosti.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Socialno-varstvene storitve - novost

DNEVNO VARSTVO ZA STAREJŠE

Dnevno varstvo zagotavljamo **vsak dan od 7⁰⁰ do 19⁰⁰**.

CENA že od **12,26 €** (za 8 ur, vključeni obroki)

NAMEN DNEVNEGA VARSTVA

- zagotoviti starejšim osebam **varstvo** ter **nego** in **oskrbo** medtem, ko se svojci oz. bližnji odpravijo po nujnih opravkih, nakupih, izletih, zdravstvenih pregledih, so v službi ali imajo druge obveznosti
- **aktivno** preživljanje prostega časa za starejše

PONUDBA GLEDE NA INTERESE IN ŽELJE UPORABNIKOV

- zdravstvena nega in oskrba,
- dejavnosti, kot so telovadba, miselne aktivnosti, družabne igre, sprehodi ipd.
- zabavne in kulturne prireditve,
- ustvarjalne delavnice,
- počitek ...

SPREJEM V DNEVNO VARSTVO

Za sprejem ter ostale informacije in pojasnila se lahko obrnete na socialno službo

Nadzor in sankcije za kršitve

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v pode

- Nadzor izvajajo **kmetijska in gozdarska inšpekcija**
- Z globo od **200 do 600 evrov** se za prekršek kaznuje posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:
 - **ne hrani računov in dokazil** o količinah, poreklu ali vrednostih za ugotavljanje deleža količin, porekla ali vrednosti surovin,
 - navaja **neresnične podatke**
 - **ne označi** pridelkov, izdelkov, storitev in njihovega porekla **v skladu z uredbo**

Nadzor nad področnimi predpisi za opravljanje posamezne dopolnilne dejavnosti opravljajo pristojni inšpektorji v skladu s svojimi pooblastili

Seznam kmetijskih pridelkov in izdelkov za leto 2016

MESEC: JANUAR 2016

Pridelano doma			Kupljeno iz ostalih kmetij			Kupljeno v trgovini		
Kdaj /datum	Kaj (npr. krompir, zelje, meso...)	Koliko v kg in vrednost v EUR?	Kdaj /datum Iz katere kmetije	Kaj (npr. krompir, meso...)	Vrednost v EUR	kdaj	Kaj, lahko kar številka računa	Vrednost v EUR

Mali obsegi prve stopnje predelave

Začetek veljavnosti 1. 1. 2017

Med male obsege prve stopnje predelave spadajo med drugim

- vinski mošt
- vinski kis

Prihodki od prodaje vseh teh izdelkov ne smejo presegati 3.500€ letno na kmetijo. Ti prihodki **ne bodo povečali davčne osnove**, ta bo še vedno ostala v obsegu osnovnega KD.

Potrebna je

- priglasitev na UE
- priglasitev na FURS do 31. marca za tekoče leto ali kadarkoli ob začetku izvajanja malega obsega
- do 31. marca naslednjega leta mora izvajalec predložiti zbirne podatke iz seznama izdanih računov v preteklem letu (potrjena vezana knjiga računov, ki jih čez leto kmet ne oddaja in služijo za evidentiranje prihodkov!)

